

Høringsnotat

Dato: 20. mars 2024

Saksnr: 24/1499

Høringsfrist: 27. mai 2024

Rekonstruksjonsforhandling – enkelte spørsmål om stemmerett, klasseinndeling og vedtakelse (sikrede fordringshaveres stilling mv.)

Innhold

1	Innledning.....	3
2	Bakgrunnen for forslagene	3
3	Sikrede fordringers stilling i rekonstruksjonsforhandlingen.....	5
3.1	Gjeldende rett	5
3.2	Direktivet.....	5
3.3	Forslaget i høringsnotatet 13. januar 2023.....	6
3.4	Departementets forslag	6
4	Tiltak som kan foreslås i en rekonstruksjonsplan.....	11
4.1	Gjeldende rett	11
4.2	Direktivet.....	12
4.3	Forslaget i høringsnotatet 13. januar 2023.....	13
4.4	Departementets forslag	13
5	Stemmerett.....	17
5.1	Gjeldende rett	17
5.2	Forslaget i høringsnotatet 13. januar 2023.....	18
5.3	Departementets forslag	19
6	Klasseinndeling.....	20
6.1	Gjeldende rett	20
6.2	Forslaget i høringsnotatet 13. januar 2023.....	20
6.3	Departementets forslag	22
7	Vedtakelse av rekonstruksjonsplanen	24
7.1	Gjeldende rett	24
7.2	Forslaget i høringsnotatet 13. januar 2023.....	24
7.3	Departementets forslag	30

8	Økonomiske og administrative konsekvenser	34
9	Merknader til de enkelte bestemmelsene	35
10	Forslag til lovendringer	41

1 Innledning

Justis- og beredskapsdepartementet foreslår i dette høringsnotatet enkelte endringer i konkurslovens første del om gjeldsforhandling. I departementets høringsnotat 13. januar 2023 ble det foreslått nye regler om rekonstruksjon som skal avløse konkurslovens regler om gjeldsforhandling og midlertidig lov 7. mai 2020 nr. 38 om rekonstruksjon for å avhjelpe økonomiske problemer som følge av utbrudd av covid-19 (rekonstruksjonsloven). På bakgrunn av høringen ser departementet behov for å vurdere en alternativ utforming av noen av forslagene. En slik alternativ utforming vil berøre pantesikrede fordringshavere på en annen måte enn i departementets opprinnelige forslag, og for det videre lovarbeidet vil det være hensiktsmessig å få høringsinstansenes syn også på denne utforming av forslagene.

2 Bakgrunnen for forslagene

Rekonstruksjonsloven er en midlertidig lov som, så lenge den gjelder, erstatter reglene om gjeldsforhandling i konkurslovens første del, jf. konkursloven § 1 annet punktum. Det følger av § 64 i rekonstruksjonsloven at den oppheves 1. juli 2025. I forarbeidene til loven er det lagt til grunn at den skal bli avløst av nye regler om rekonstruksjon i konkursloven, jf. Prop.75 L (2019–2020) side 5 og Innst. 244 L (2019–2020) side 3. De nye reglene vil da erstatte de gamle reglene i konkursloven om gjeldsforhandling. I Justis- og beredskapsdepartementets høringsnotat 13. januar 2023 ble det foreslått slike nye regler om rekonstruksjon til erstatning for reglene om gjeldsforhandling. Forslagene i høringsnotatet her bygger videre på forslagene i høringsnotatet fra 13. januar 2023, slik at forslagene i de to høringsnotatene må sees i sammenheng.

Etter gjeldsforhandlingsreglene i konkursloven og den midlertidige loven om rekonstruksjon er sikrede fordringshavere som utgangspunkt ikke bundet av henholdsvis en tvangsakkord og en rekonstruksjon med tvangsakkord for den sikrede delen av kravet, jf. konkursloven § 55 og rekonstruksjonsloven § 54. Dette innebærer at de som utgangspunkt heller ikke har stemmerett over akkordforslaget, med mindre pantesikkerheten frafalles. Pantesikrede fordringshavere vil ha stemmerett og kunne berøres for en eventuell usikret del av kravet som skyldes at pantesikkerheten ikke dekker hele kravet.

I høringsnotatet 13. januar 2023 ble det foreslått å videreføre reglene om de sikrede fordringshavernes stilling under rekonstruksjonen, slik at disse fordringshaverne i utgangspunktet ikke skal kunne berøres av en rekonstruksjonsplan for den sikrede delen av kravet. Etter forslaget i høringsnotatet 13. januar 2023 skal sikrede fordringshavere deles inn i klasser, ha stemmerett og bli bundet av forslaget bare dersom de gir avkall, helt eller delvis, på sikkerhetsretten eller for den delen av kravet som ellers overstiger sikkerheten.

I høringen har flere høringsinstanser gitt uttrykk for at dette er en svakhet ved forslaget. Det har blitt pekt på nødvendigheten av at lovforslaget åpner for at rekonstruksjonsplanen kan gå ut på tiltak som berører også de sikrede fordringshaverne. Forslaget i høringsnotatet 13. januar 2023 tok utgangspunkt i EU-direktivet om rekonstruksjon og insolvens (direktiv (EU) 2019/1023). I høringsnotatet ble det lagt til grunn at direktivet i liten grad gir adgang til å berøre sikrede fordringshavere. Det ble vektlagt at gitt de sikrede fordringshavernes stilling i en konkurs, vil en rekonstruksjonsplan som begrenser deres rettigheter, i

de fleste tilfeller gi et dårligere utfall for den enkelte fordringshaver enn ved konkurs. Fordringshaveren kan i en slik situasjon motsette seg forslaget. Det ble antatt at det bare i særlige tilfeller vil være mulig at fordringshaveren kan komme bedre ut gjennom en rekonstruksjon enn ved konkurs.

På bakgrunn av høringen og en fornyet vurdering av direktivet og mulighetene for å utforme rekonstruksjonsregler som kan omfatte sikrede fordringshavere, ser departementet at det kan være større rom for regler som likevel sikrer en bedre løsning for dem enn konkurs, enn det som ble lagt til grunn i høringsnotatet 13. januar 2023. Departementet ønsker derfor å høre et forslag til regler som åpner for at pantsikrede fordringshavere på nærmere vilkår kan omfattes av en rekonstruksjonsplan.

Departementet sender på bakgrunn av dette på høring et nytt forslag til regler om hvilke fordringer som omfattes av en rekonstruksjon, hvem som kan berøres av og skal ha stemmerett over en rekonstruksjonsplan, samt regler om vedtakelse og gjennomføring av planen. Sammenliknet med forslaget i høringsnotatet 13. januar 2023 er det gjort en del strukturelle endringer i bestemmelsene på bakgrunn av at de pantsikrede fordringshaverne foreslås inkludert blant de fordringshaverne som kan omfattes av tiltakene i rekonstruksjonsplanen. Det er også gjort noen andre endringer for å gjøre bestemmelsene mer tilgjengelige for leseren. Dessuten foreslås det enkelte materielle endringer i bestemmelsene om hva planen kan gå ut på, klasseinndeling, stemmerett og vedtakelse ut over endringene som gjelder pantsikrede fordringshavere. Alle forslagene er omtalt nedenfor under punkt 3 til 7.

Departementet understreker at formålet med denne høringen er å få synspunkter på spørsmålet om det skal åpnes for at sikrede fordringshavere skal kunne berøres av rekonstruksjonsplanen, og hvordan reglene om stemmerett, klasseinndeling og avstemning i så fall bør se ut. Selv om disse spørsmålene kan ha sider til andre spørsmål i lovarbeidet, som for eksempel om det skal være obligatorisk at det oppnevnes rekonstruktør og omfanget av adgangen til å tilby lån med superprioritet, er det i dette høringsnotatet ikke tatt inn forslag til slike bestemmelser. Disse andre spørsmålene sendes med andre ord ikke på noen ny høring, og det er ikke behov for at høringsinstansene gjentar synspunkter om disse spørsmålene som de har gitt uttrykk for i høringen fra januar 2023. Departementet er imidlertid klar over sammenhengen mellom reglene og vil vurdere dem samlet.

Høringsnotatet omfatter kun regler om rekonstruksjon med tvangsakkord, uten at denne terminologien benyttes. Bakgrunnen er at departementet ser for seg at det kan være aktuelt å ta ut reglene om frivillig rekonstruksjon i det endelige lovforslaget. Frivillig rekonstruksjon fordrer enighet blant alle fordringshaverne, og departementet antar at det er lite behov for et eget regelsett for dette. I stedet kan det være aktuelt å innføre enkelte regler om virkningen av at det er inngått avtale om rekonstruksjon underveis i rekonstruksjonsforhandlingene.

Forslaget i høringsnotatet her inneholder ikke regler om at fortrinnsberettigede fordringer kan omfattes av rekonstruksjonsplanen. Når det gjelder fordringer med lovbestemt fortrinnsrett etter dekningsloven kapittel 9, er det ikke ennå tatt stilling til om unntak fra fortrinnsrett for fordringer som omfattes av dekningsloven § 9-4 første ledd nr. 1, 3 og 4, jf. forskrift 11. mai 2020 nr. 974 om midlertidig unntak fra prioritetsreglene under rekonstruksjon etter midlertidig lov om rekonstruksjon for å avhjelpe økonomiske problemer som følge av utbrudd av covid-19, skal

videreføres. Dersom det ikke skal videreføres et unntak fra fortrinnsrett permanent, er det naturlig å se på om disse fordringshaverne skal kunne omfattes av planen på annen måte. Disse spørsmålene vil ses i sammenheng og vurderes i det videre lovarbeidet.

Departementet anser det videre lite aktuelt å åpne for at fortrinnsberettigede fordringer på skattetrekk etter dekningsloven § 9-4 første ledd nr. 2 skal kunne omfattes av en rekonstruksjonsplan. Etter skattebetalingsloven § 5-12 første ledd tilhører forskuddstrekk og skattetrekk skatte- og avgiftskreditorene, og disse midlene skal plasseres på særskilt skattetrekkskonto. Dersom dette er oppfylt, vil skattekreditoren ha separatistrett til midlene på kontoen. Unnlatelse av å foreta eller sørge for at det blir foretatt beregning og trekk, herunder separering etter § 5-12, er straffbart etter skattebetalingsloven § 18-1. Når det gjelder lønnskrav mv. etter dekningsloven § 9-3, har departementet i høringsnotatet 13. januar 2023 lagt til grunn at endringer i rettighetene til arbeidstakere i en rekonstruksjon, herunder spørsmålet om det skal innføres lønnsgaranti under rekonstruksjon, må vurderes i en separat prosess.

Lovforslaget i høringsnotatet her er ikke nummerert etter nummereringen i konkursloven, ettersom bestemmelsene må få sin plass når hele lovforslaget er klart. Derfor er paragrafene i lovforslaget angitt med bokstaver. Det kan være bestemmelser som ikke er inntatt i høringsnotatet, som vil komme mellom bestemmelsene i forslaget her. Det er altså ikke et fullstendig kapittel eller liknende som sendes på høring, kun de bestemmelsene departementet anser som mest relevante for spørsmålene som behandles i denne høringen.

3 Sikrede fordringers stilling i rekonstruksjonsforhandlingen

3.1 Gjeldende rett

En vedtatt og stadfestet tvangsakkord er i utgangspunktet bindende for alle fordringshavere med fordringer som skriver seg fra tiden før åpningen av rekonstruksjonsforhandlingen, jf. rekonstruksjonsloven § 54. Dette gjelder likevel ikke for fordringer som har lovbestemt fortrinnsrett, sikrede fordringer i den utstrekning fordringen faller innenfor pantets antatte verdi og fordringer som kan kreves avgjort ved motregning, i den utstrekning de dekkes av motkravet, jf. rekonstruksjonsloven § 54 første ledd nr. 1 til 3. Pantheftelser som ligger utenfor pantets antatte verdi, bortfaller ved rekonstruksjon med tvangsakkord, jf. rekonstruksjonsloven § 36. Tilsvarende begrensing av virkningen av en tvangsakkord følger av gjeldsforhandlingsreglene i konkursloven, jf. konkursloven §§ 55 og 31.

3.2 Direktivet

Etter rekonstruksjons- og insolvensdirektivet artikkel 15 nr. 1 skal et rekonstruksjonsforslag som er stadfestet av en judisiell eller administrativ myndighet, være bindende for alle berørte parter som er omfattet av forslaget. Direktivet forutsetter at sikrede fordringshavere kan omfattes av forslaget, og fastsetter at sikrede fordringshavere alltid skal utgjøre en egen klasse, jf. direktivet artikkel 9 nr. 4.

3.3 Forslaget i høringsnotatet 13. januar 2023

I høringsnotatet foreslo departementet at et vedtatt og stadfestet rekonstruksjonsforslag i utgangspunktet er bindende for samtlige fordringshavere med fordringer som skriver seg fra tiden før begjæringen om rekonstruksjonsforhandling. Dette gjelder både kjente og ukjente fordringshavere. Det ble likevel foreslått at et vedtatt og stadfestet rekonstruksjonsforslag ikke skal være bindende for sikrede fordringshavere når fordringen faller innenfor pantets antatte verdi. Begrunnelsen i høringsnotatet var at med de norske reglene om sikrede fordringshavers stilling i konkurs, antas et rekonstruksjonsforslag som begrenser disse fordringshavernes rettigheter, i de aller fleste tilfeller å ville gi et dårligere utfall for den enkelte enn ved konkurs. Det ble derfor foreslått at rekonstruksjonsplanen kun kan omfatte sikrede fordringshavere i den utstrekning sikkerheten frafalles eller ikke gir tilstrekkelig dekning.

3.4 Departementets forslag

I høringen av høringsnotatet fra januar 2023 har flere høringsinstanser gitt uttrykk for at det er en svakhet ved forslaget at det ikke åpner for at sikrede fordringer kan omfattes av rekonstruksjonsplanen. Blant annet *Konkursrådet* og *Advokatforeningen* mener at det er et behov for å inkludere flere enn bare usikrede fordringshavere i rekonstruksjonsforhandlingen. Begge høringsinstansene understreker at poenget med klasseinndeling undergraves dersom bare de usikrede fordringenes stilling skal kunne påvirkes av rekonstruksjonsplanen.

Konkursrådet uttaler:

«Om vi ser på dagens oppdeling av krav i norsk rett som en slags klasseinndeling, har selskapet i dag ingen mulighet til å foreslå for avstemming at prioriterte krav mottar noe annet enn full dekning. Det er heller ikke mulig å tvinge en pantehaver til å tåle en reduksjon i sitt sikrede krav, endret nedbetalingstid eller lignende, selv om en slik løsning vil være bedre for pantehaveren og alle øvrige pantehavere ønsker denne. Det er kun pantehaverens usikrede del av pantekravet som kan delta i løsning etter dagens regler, og da på helt lik linje med øvrige usikrede alminnelige krav.

En tvangsakkord etter norsk rett vil derfor kun påvirke oppgjøret til uprioriterte krav (og skatte- og avgiftskrav som følge av unntaket fra fortrinnsretten jf. kapittel 15 over). Det er også kun denne «klassen» som har stemmerett og rett til å være med på en løsning i en demokratisk prosess.

Dette er et paradoks, hensett at større utenrettslige restruktureringer ofte kun etter seg mot kapitalstrukturen, finanskreditorene og egenkapitalen, og lar skatte- og avgiftskrav og alminnelige kreditorer være uberørt – gjerne fordi man i slike saker starter prosessen såpass tidlig at sistnevnte kreditorer ikke er misligholdt og det følgelig er mindre naturlig å medta dem i en løsning.»

Advokatforeningen uttaler i høringen at det er et behov for å inkludere sikrede fordringshavere i kretsen av fordringshavere som kan berøres av rekonstruksjonsplanen:

«Utkastet § 45 hindrer tidlige rettslige, finansielle restrukturingsprosesser som omtalt ovenfor, der en eller noen få pantekreditorer i dag kan stenge for en løsning som flertallet av pantekreditorene ønsker, og hvor pantekreditorene og eierne/egenkapitalen bidrar, men ikke leverandørene, forbrukerne og de øvrige alminnelige kreditorer ettersom disse ennå ikke er misligholdt/berørt. Lovutkastet legger kun til rette for det motsatte: Det er bare leverandørkreditorer, forbrukere og andre alminnelige kreditorer, og eventuelt eierne, som skal ta støyten for å redde selskapet, da planen kun kan berøre disse.»

Finans Norge støtter på sin side departementets forslag i høringen.

Direktivet forutsetter at sikrede fordringer kan omfattes av rekonstruksjonsplanen, og fastsetter at sikrede fordringshavere alltid skal utgjøre en egen klasse, jf. direktivet artikkel 9 nr. 4. Adgangen til å berøre sikrede fordringer begrenses, som for alle andre fordringshavere, for det første av den såkalte testen av «fordringshavernes beste interesse», jf. direktivet artikkel 10 nr. 2 bokstav d, som innebærer at ingen fordringshaver som stemmer mot planen, kan komme dårligere ut etter planen enn hva resultatet ville blitt for fordringshaveren i en konkurs av skyldneren. Denne regelen beskytter særlig mindretallet i klasser av fordringshavere som stemmer for planen. I tillegg gir direktivet regler om såkalt gjennomtvangelse. I korthet innebærer disse reglene, når de bygger på prinsippet om absolutt prioritet, at dersom den sikrede klassen av fordringshavere ikke stemmer for forslaget, vil forslaget bare kunne vedtas dersom de pantesikrede fordringshaverne får full dekning av kravene sine.

I høringsnotatet 13. januar 2023 ble det, som omtalt i punkt 2, antatt at det etter direktivet er begrenset mulighet til å la sikrede fordringer omfattes av rekonstruksjonsplanen. Etter en fornyet vurdering av direktivet og mulige utforminger av et lovforslag om rekonstruksjon ser departementet at det kan være grunn til å utnytte det handlingsrommet som ligger i direktivet, til å utforme rekonstruksjonsregler som i større grad åpner for at sikrede fordringshavere kan berøres av rekonstruksjonsplanen enn hva som ble lagt til grunn i det nevnte høringsnotatet.

Sikrede fordringshavere kan, innenfor rammene av direktivets regler om rekonstruksjon, berøres av rekonstruksjonsplanen gjennom ulike tiltak som for den enkelte sikrede fordringshaveren ikke er dårligere enn konkurs, jf. direktivet artikkel 10 nr. 2 bokstav d om testen av fordringshavernes beste interesse. For disse fordringshaverne kan rekonstruksjonsplanen for eksempel gå ut på at de må godta endringer i betingelsene for nedbetaling av lånet, som for eksempel betalingsutsettelse, rentjustering, bytte av sikkerhetsobjekt eller perioder med rente- eller avdragsfrihet. Slike løsninger kan innebære en økonomisk dårligere løsning for den sikrede fordringshaveren sammenliknet med å holdes uberørt av planen, men vil samtidig kunne være en gunstigere løsning enn konkurs.

Etter departementets syn er det grunner som taler for at også sikrede fordringshavere bør kunne få rettigheter og forpliktelser endret av en rekonstruksjonsplan. Erfaringer fra utenrettslige rekonstruksjoner viser at det ofte er behov for å kunne inkludere også de sikrede fordringshaverne i rekonstruksjonen. Det kan synes rimelig at også disse fordringshaverne, som ved en konkurs vil risikere å få lavere dekning av pantet enn ved fortsatt drift av skyldneren, må bidra i en rekonstruksjon for å gjøre fortsatt drift mulig. Det vil være i de sikrede fordringshavernes interesse at det blir vedtatt en rekonstruksjonsplan som gir dem bedre dekning enn ved konkurs. Derfor vil sikrede fordringshavere ofte kunne gå med på slike løsninger på frivillig grunnlag. I dag er det imidlertid mulig for enkeltkreditorer med sikrede krav å motsette seg slike velbegrunnede løsninger. Det synes å være liten grunn til at et mindretall av sikrede fordringshavere skal kunne motsette seg en løsning som også for dem er bedre enn konkurs, slik at andre fordringshavere må ta et høyere tap i forhandlingen. Åpning av rekonstruksjon vil dermed kunne bli et mer effektivt

verktøy for å unngå unødvendige konkurser dersom også sikrede fordringer kan berøres av rekonstruksjonsplanen.

En hovedinnvending mot å la sikrede krav omfattes av en rekonstruksjon er at det vil kunne skape uforutsigbarhet for sikrede fordringshavere. Dette kan igjen påvirke tilgangen på kreditt i markedet negativt. Særlig vil verdsettelsen av pantet ha betydning for den sikrede kreditorens stilling, og verdsettelsen må nødvendigvis være skjønnsmessig.

Samtidig har en rekonstruksjon visse virkninger for pantesikrede krav også i dag. Etter rekonstruksjonsloven § 54 og konkursloven § 55 er en tvangsakkord ikke bindende for fordringer som er sikret ved panterett eller annen sikkerhetsrett i skyldnerens eiendeler, i den utstrekning fordringen faller innenfor pantets antatte verdi. Dette innebærer at fordringshavere med sikkerhetsrett ikke har stemmerett under tvangsakkorden for den sikrede delen av fordringen. Men en tvangsakkord kan likevel ha betydning for panthavernes rettigheter. Pantheftelser som ligger utenfor pantets antatte verdi, faller bort ved en tvangsakkord, jf.

rekonstruksjonsloven § 36 og konkursloven § 31. Dette innebærer at panthavers rett til å søke dekning i pantet for fordringen sin bortfaller for det beløpet som overstiger verdsettelsen. Rekonstruksjonsutvalget foretar verdsettelsen av pantet med virkning for disse spørsmålene, jf. rekonstruksjonsloven § 36 annet ledd. Ved gjeldsforhandling er det gjeldsnemnda som foretar verdsettelsen, jf. konkursloven § 31. Retningslinjene for verdsettelsen skal etter forarbeidene til bestemmelsen i konkursloven § 31 følge prinsippene i rekonstruksjonsloven § 24 og konkursloven § 20, som gir uttrykk for to verdsettelsesprinsipper: den verdi skyldnerens eiendeler antas å ville ha dersom skyldnerens virksomhet fortsetter (bruksverdien av eiendelene), og den verdi eiendelene, samlet eller delt, kan antas å ville innbringe ved salg (salgsverdien). I Ot.prp. nr. 26 (1998-1999) er det i spesialmerknaden til konkursloven § 31 uttalt at hvilken av de to vurderingstemaene som skal velges, vil avhenge av den konkrete situasjonen:

«Skal virksomheten drives videre etter tvangsakkorden, skal bruksverdien legges til grunn. Vil det bli gjennomført en likvidasjonsakkord, eller likvidasjon, vil det være naturlig å ta utgangspunkt i salgsverdien. Det er viktig at verdsettelsen blir så objektiv og riktig som mulig, og utvalget viser til det som sies om verdsettelsen i forarbeidene til kkl § 20 annet ledd, jf NOU [1972: 20] s 78 flg.»

Med andre ord er verdsettelsen avhengig av hva rekonstruksjonsplanen eller akkordforslaget går ut på.

Så lenge rekonstruksjonsforhandlingen pågår, er panthaveren dessuten avskåret fra å søke tvangsdekning etter tvangsfullbyrdelsesloven kapittel 8 til 12 i pantet, jf. rekonstruksjonsloven § 18, med mindre rekonstruktøren samtykker. Tilsvarende gjelder under gjeldsforhandling, men likevel med en tidsbegrensning på seks måneder etter åpning, jf. konkursloven § 17. Ettersom panthaveren ikke kan realisere pantet så lenge skyldneren er under rekonstruksjonsforhandling, løper panthaveren en risiko for at pantet kan synke i verdi mens rekonstruksjonsforhandlingen pågår. Dersom forhandlingen ender med konkurs, vil dette begrense panthaverens dekningsmuligheter.

Det ligger videre alltid en risiko og usikkerhet for panthaveren ved tvangsrealisasjon av pantet, helt uavhengig av forhandlinger om rekonstruksjon. I mange tilfeller vil panthaveren være bedre tjent med videre drift av skyldneren enn med at pantet realiseres.

Dersom det åpnes for at sikrede fordringshavere kan omfattes av rekonstruksjonsplanen, gis de samtidig mulighet til å bidra til å sikre videre drift av skyldneren. De vil få direkte innflytelse på innholdet i planen ved å ha stemmerett over det sikrede kravet.

Departementet foreslår på bakgrunn av dette at pantesikrede fordringer skal kunne omfattes av en rekonstruksjonsplan, jf. lovforslaget § a. En slik løsning kan gjøre rekonstruksjonsreglene til et enda bedre verktøy for å redde levedyktige virksomheter fra konkurs. Med de sikkerhetsmekanismene som kan legges inn i reglene, har departementet vanskelig for å se at de innvendingene som eventuelt kan reises mot forslaget, vil være mer tungtveiende enn fordelene.

Departementet viser for det første til at forslaget inneholder regler som skal bidra til at det bare er levedyktige virksomheter som skal stå i rekonstruksjonsforhandlinger. Allerede ved åpning av forhandlingene skal retten vurdere om det er sannsynlig at skyldneren vil kunne oppnå frivillig rekonstruksjon eller tvangsakkord. Begjæringen skal avslås dersom retten finner at dette er lite sannsynlig, se rekonstruksjonsloven § 5 første ledd nr. 3, som er foreslått videreført i lovforslaget § 4 i departementets høringsnotat 13. januar 2023.

Departementet viser videre til at en løsning som berører sikrede fordringshavere, krever at den sikrede klassen av fordringshavere stemmer for forslaget. Stemmer klassen mot, vil forslaget bare kunne vedtas dersom de sikrede fordringshaverne får full dekning av den sikrede delen av kravet. Det er dermed bare et mindretall av sikrede fordringshavere i en klasse som mot sin vilje kan bindes til en løsning som ikke innebærer full dekning av kravet, og det kan oppstilles krav om kvalifisert flertall innad i klassen for at klassen skal anses å ha gitt sin tilslutning. Til gjengjeld vil den sikrede fordringshaveren få stemmerett også for den sikrede delen av kravet og gjennom det kunne påvirke rekonstruksjonsplanens innhold. Dersom et flertall av sikrede fordringshavere mener at løsningen etter planen er den beste i den aktuelle situasjonen, og mindretallet er beskyttet ved at de ikke kan komme dårligere ut enn dersom skyldneren ville blitt konkursbehandlet, synes det å være liten grunn til ikke å åpne for en slik løsning i lovforslaget. Beskyttelsen av mindretallet gjennom at ingen fordringshaver kan måtte akseptere en dårligere løsning enn konkurs, fremgår av forslaget til stadfestelsesregler i høringsnotatet 13. januar 2023.

Et særskilt spørsmål er hvor langt adgangen til å berøre pantesikrede krav skal gå. Verdien av pantet gitt rekonstruksjonsplanens løsning kan være høyere enn verdien av pantet i en konkurs. Hvis rekonstruksjonsplanen går ut på videre drift av skyldnerens virksomhet, mens en konkursbehandling innebærer salg av skyldnerens eiendeler, kan verdien av pantet etter omstendighetene vurderes forskjellig i de to situasjonene. Kravet i direktivet er at den enkelte fordringshaver ikke kan komme dårligere ut ved planen enn ved en konkurs. Dette kan åpne for at pantesikrede krav kan måtte tåle å få en lavere dekning ved en rekonstruksjonsforhandling, ut over å pålegges for eksempel utsatt dekning, endring av rentebetingelser eller liknende. Lovforslaget i høringsnotatet her begrenser i utgangspunktet ikke adgangen til å berøre pantesikrede krav ut over kravet til at den enkelte fordringshaver ikke skal komme dårligere ut enn ved konkurs, og kravene til stemmeflertall og vilkårene for gjennomtvvingelse. Samtidig vil adgangen til å kunne endre rettighetene til pantesikrede

fordringshavere avhenge av skyldnerens økonomiske situasjon. Ettersom det ikke er noe vilkår om insolvens for å åpne rekonstruksjonsforhandling, kan det reises spørsmål om hvilke inngrep i pantesikrede krav som kan aksepteres. Det kan hevdes at en endring som griper inn i eksisterende panterettigheter og/eller pantesikrede krav, kan reise spørsmål om forholdet til forbudet mot tilbakevirkning og vernet av eiendomsrett i Grunnloven §§ 97 og 105 og EMK første tilleggsprotokoll artikkel 1. Dersom planen medfører endring i dekningen av en pantesikret fordring, kan løsningen ikke være dårligere enn konkurs for fordringshaveren. Departementet legger til grunn at vurderingen av konkursverdien må gjøres med utgangspunkt i skyldnerens eiendeler og gjeld på tidspunktet for vedtakelsen av planen. Dermed vil verdien som legges til grunn for panthavernes dekning i det alternative konkursscenariet, være den realistiske alternative dekningen dersom rekonstruksjonsplanen ikke vedtas. I tillegg kreves det at et kvalifisert flertall av pantesikrede fordringshavere med sammenliknbare interesser har stemt for forslaget for at det kan vedtas mot en sikret fordringshavers vilje. Videre kan retten etter stadfestelsesreglene vurdere om rekonstruksjonsplanen er rimelig og rettferdig eller om det vil virke støtende å stadfeste den, jf. forslaget i departementets høringsnotat 13. januar 2023 § 52. Samlet sett er det etter departementets syn vanskelig å se for seg tilfeller der en rekonstruksjonsplan griper inn i etablerte rettsposisjoner på en måte som er i strid med Grunnloven eller EMK.

Departementet ønsker høringsinstansenes syn på om adgangen til å endre rettigheter og forpliktelser for pantesikrede fordringshavere bør spesifiseres nærmere i lovteksten, og i så fall hvilke former for endringer som bør kunne pålegges de pantesikrede fordringshaverne.

Bestemmelser om verdsettelse omfattes ikke av lovforslaget i dette høringsnotatet. Skyldnerens eiendeler må verdsettes både med virkning for klasseinndelingen og bortfall av pantheftelser etter rekonstruksjonsforhandlingen og med tanke på testen av fordringshavernes beste interesse (konkurstesten). Verdsettelsen vil ta utgangspunkt i de eksisterende verdsettelsesbestemmelsene i rekonstruksjonsloven, som likevel må tilpasses noe med tanke på at pantesikrede fordringshavere foreslås omfattet av rekonstruksjonsplanen. Eiendelene og pantet må verdsettes med tanke på to ulike scenarier: eiendelenes og pantets verdi gitt rekonstruksjonsplanens løsning og verdien i en konkurssituasjon. Departementet tar utgangspunkt i at verdien gitt rekonstruksjonsplanens løsning skal legges til grunn for klasseinndelingen og oppdeling av sikrede krav i sikret og usikret del, se også om verdsettelse ved klasseinndeling nedenfor i punkt 6. Verdien av eiendelene ved avvikling/salg vil måtte legges til grunn for vurderingen av om fordringshaveren kommer dårligere ut enn ved en konkurs. Ved vurderingen av konkursverdien bør verdsettelsen etter departementets syn gjøres med utgangspunkt i skyldnerens eiendeler og gjeld på tidspunktet for vedtakelsen av rekonstruksjonsplanen. Det kan innvendes at det er noe ulogisk å dele panthaverens krav inn i sikret og usikret del basert på verdien av pantobjektet gitt rekonstruksjonsplanens løsning, dersom planen likevel kan gå ut på at panthaverens sikrede krav reduseres under denne verdien. Samtidig er poenget i denne forbindelse å fastslå omfanget av stemmeretten, ikke å ta stilling til hva som er den reelt sikrede delen av kravet. Dersom verdien i stedet settes til konkursverdien med virkning for inndelingen i sikret og usikret del, vil dette være mindre gunstig for panthaveren.

Ved stadfestelse av rekonstruksjonsplanen må retten ved begjæring fra en panthaver vurdere om verdsettelsen er riktig, jf. forslaget i departementets høringsnotat 13. januar 2023. Departementet foreslår at panthavere gis samme mulighet til å fremme innsigelse mot verdsettelsen av pantet i en konkurssituasjon som ved verdsettelsen av pantet som gjøres med virkning for bortfall av pantheftelser, jf. forslaget til § 40 annet ledd i høringsnotatet 13. januar 2023. Dette vil presiseres i bestemmelsene om verdsettelse. Ved utformingen av rekonstruksjonsplanen må skyldneren uansett ta høyde for usikkerheten ved verdsettelsen av pantet for å ha mulighet til å sikre et kvalifisert flertall for planen blant de pantesikrede fordringshaverne.

Fordringer som er sikret ved annen sikkerhetsrett enn panterett i skyldnerens eiendeler (i den utstrekning fordringen faller innenfor sikkerhetens antatte verdi), som motregningsrett eller tilbakeholdsrett, kan ikke berøres av rekonstruksjonsplanen etter departementets forslag. Departementet kan ikke se hvordan rekonstruksjonsplanen på noen praktisk måte skal kunne omfatte fordringer med tilbakeholdsrett. Forholdet mellom kontraktspartene vil berøres av reglene om kontraktens stilling under rekonstruksjonen. Når det gjelder motregningsrett, må det eventuelt innføres et forbud mot motregning under rekonstruksjonsforhandlingen, på samme måte som det gjelder forbud mot tvangsrealisasjon etter tvangsfullbyrdelsesloven kapittel 8 til 12, dersom det skal ha noen realitet å inkludere slike fordringer i rekonstruksjonen. Fordringshaveren kan da ha motregningsretten i behold for den resterende delen av kravet etter rekonstruksjonsforhandlingens avslutning. Departementet ber om høringsinstansenes syn på om motregningsrett bør avskjæres ved åpning av rekonstruksjonsforhandling, og om fordringer sikret med motregningsrett bør kunne omfattes av rekonstruksjonsplanen.

Enkelte panteretter kan realiseres utenfor reglene i tvangsfullbyrdelsesloven, jf. tvangsfullbyrdelsesloven § 1-3 annet ledd. Panterett i enkle pengekrav og factoringpant kan realiseres etter reglene i panteloven § 4-6 første ledd. For verdipapirer som er notert på regulert marked, og fondsaktiver kan det inngås forhåndsavtale om salg gjennom uavhengig megler. For finansiell sikkerhetsstillelse kan det inngås skriftlig avtale om realisasjon, jf. lov om finansiell sikkerhetsstillelse § 7. Det samme gjelder for pant som nevnt i panteloven §§ 4-11 og 4-13, jf. panteloven § 4-17, som gjelder panteretter i immaterielle rettigheter. For disse panterettene er det adgang til realisasjon under rekonstruksjon uten hinder av forbudet mot tvangsdekning etter rekonstruksjonsloven § 18, jf. også konkursloven § 17. Lovforslaget utelukker ikke at en fordringshaver med slik pantesikkerhet omfattes av en rekonstruksjonsplan, men det vil i praksis ikke være noe til hinder for at panthaveren realiserer pantet på tross av åpningen av rekonstruksjonsforhandling. Det vil derfor normalt være mindre aktuelt å la slike fordringshavere omfattes av planen.

4 Tiltak som kan foreslås i en rekonstruksjonsplan

4.1 Gjeldende rett

Rekonstruksjonsloven § 34 angir hva en rekonstruksjon med tvangsakkord innholdsmessig kan gå ut på. Dette omfatter betalingsutsettelse (tvungent

moratorium), prosentvis reduksjon av gjelden (alminnelig tvangsakkord), at gjelden helt eller delvis omgjøres til egenkapital (tvangsakkord ved konvertering), overdragelse av hele eller deler av skyldnerens virksomhet og eiendeler til en ny eier uten at skyldnerens virksomhet blir likvidert (rekonstruksjonsoverdragelse), overdragelse og avvikling av hele eller deler av skyldnerens virksomhet og eiendeler mot at skyldneren frigjøres for den delen av gjelden som ikke dekkes ved likvidasjonen (tvungen likvidasjonsakkord) og en kombinasjon av disse ordningene.

En tvangsakkord kan gå ut på at enhver fordringshavers samlede tilgodehavende skal dekkes fullt ut opptil en viss sum, jf. § 34 annet ledd. Alternativene over gjelder i så fall for den overskytende delen av tilgodehavendene.

Som hovedregel kan en ordning med omgjøring av gjeld til egenkapital bare omfatte fordringshavere som samtykker til dette, jf. rekonstruksjonsloven § 34 tredje ledd. Loven åpner likevel for at retten ved kjennelse kan beslutte at ordningen skal omfatte samtlige fordringshavere når tungtveiende hensyn taler for det, og når den eller de av fordringshaverne som har nektet samtykke, åpenbart ikke har rimelig grunn til dette.

Omfanget av hva et rekonstruksjonsforslag kan gå ut på, ble utvidet ved rekonstruksjonsloven sammenliknet med konkurslovens gjeldsforhandlingsregler ved at alternativene tvangsakkord ved konvertering og rekonstruksjonsoverdragelse ble innført. Etter konkursloven er det i tillegg stilt krav om minimumsdividende ved tvangsakkord, jf. konkursloven § 30 annet ledd. En alminnelig tvangsakkord må etter denne bestemmelsen gå ut på betaling av minst 25 prosent av de alminnelige fordringshavernes tilgodehavender. Unntak gjelder dersom «akkordforslaget vedtas av samtlige kjente stemmeberettigede fordringshavere, eller hvis skyldnerens insolvens skyldes uhell som ikke kan tilregnes ham», jf. § 30 fjerde ledd. I den midlertidige rekonstruksjonsloven er kravet om minimumsdividende fjernet, sml. rekonstruksjonsloven § 34. Fjerningen av kravet var i samsvar med forslaget til utreder Leif Villars-Dahl i utredningen «Rekonstruksjon i turbulente tider», som den midlertidige loven bygger på.

4.2 Direktivet

Rekonstruksjons- og insolvensdirektivet bruker begrepet «rekonstruksjonsplan». Rekonstruksjon er vidt definert i artikkel 2 nr. 1 1) som:

«foranstaltninger med sigte på at rekonstruere skyldners virksomhet, som innebærer en ændring af sammensætningen af, vilkårene for eller strukturen i skyldners aktiver og passiver eller af enhver anden del af skyldners kapitalstruktur, såsom salg af aktiver eller dele af virksomheden og, hvis dette er foreskrevet i national ret, frasalg af virksomheden som en going concern samt eventuelle nødvendige driftsændringer, eller en kombination af disse elementer».

Det er fremhevet at rammene for forebyggende rekonstruksjon først og fremst bør gjøre det mulig for skyldnere å rekonstruere effektivt på et tidlig tidspunkt og med henblikk på å unngå insolvens og dermed begrense unødig likvidasjon av levedyktige virksomheter, jf. fortalen punkt 2. Rammene bør medvirke til å forhindre tap av arbeidsplasser og tap av know-how og kompetanse. De bør også medvirke til å maksimere den samlede verdien for fordringshaverne sammenliknet med det de ville ha mottatt ved likvidasjon, eller det som i direktivet er omtalt som

«det næstbedste alternativ i mangel af en plan», samt for eiere og økonomien som helhet.

Av fortalen punkt 59 fremgår også at en rekonstruksjonsplan bør gjøre det mulig for eiere i mikroforetak og små og mellomstore foretak å yte et ikke-økonomisk bidrag til rekonstruksjonen, for eksempel i form av erfaring, omdømme eller forretningsforbindelser.

Rekonstruksjons- og insolvensdirektivet har ikke regler om krav til minimumsdividende, men det synes heller ikke å være til hinder for å stille et slikt krav.

4.3 Forslaget i høringsnotatet 13. januar 2023

I høringsnotatet 13. januar 2023 foreslo departementet, i likhet med reglene i Danmark og Sverige, en mer åpen regulering av hva en rekonstruksjon med tvangsakkord kan gå ut på, sammenliknet med rekonstruksjonsloven og gjeldsforhandlingsreglene i konkursloven. Etter forslaget vil en rekonstruksjon med tvangsakkord i utgangspunktet kunne gå ut på alle de tiltak som anses nødvendige for å avhjelpe skyldnerens økonomiske vanskeligheter og sikre at skyldnerens virksomhet helt eller delvis skal kunne videreføres av skyldneren eller noen andre, se lovforslaget i høringsnotatet § 37 første ledd. Forslaget innebærer også at opphevelsen av kravet til minimumsdividende videreføres.

Begrensningene i hva et forslag kan gå ut på med bindende virkning, vil etter forslaget isteden følge av andre regler. I høringsnotatet ble det vist til at partene for det første må respektere begrensninger som følger av annet regelverk, og at loven heller ikke vil gi partene rett til å fravike avtalefestede forpliktelser med mindre det følger av andre særlige regler i loven. For det andre vil begrensninger følge av reglene om stemmerett, stadfestelse og virkningen av en stadfestet rekonstruksjonsplan. Reglene om virkningen av en stadfestet rekonstruksjonsplan vil innebære at det ikke kan inntas noe i planen med bindende virkning for tredjeparter.

Departementet foreslo å videreføre regelen om at omgjøring av gjeld til egenkapital som hovedregel bare kan omfatte fordringshavere som samtykker til dette, med henvisning til begrunnelsen om at det for noen fordringshavere vil være lite forenlig med deres virksomhet å være aksjeeiere i skyldnerselskapet. Sikkerhetsventilen hvor retten gis adgang til å beslutte at ordningen med omgjøring av gjeld til egenkapital likevel skal omfatte samtlige fordringshavere, ble foreslått videreført.

4.4 Departementets forslag

Bestemmelsen om hva rekonstruksjonsplanen kan gå ut på, er tatt med i lovforslaget i høringsnotatet her fordi den må ses i sammenheng med enkelte av de andre bestemmelsene som beskrives i høringsnotatet.

I lovforslaget her er bestemmelsen formulert litt annerledes enn i høringsnotatet 13. januar 2023. Formålet er å tydeliggjøre hvilke tiltak som får bindende virkning for alle planen berører, inkludert de som stemmer mot. En rekonstruksjonsplan inneholder ofte en beskrivelse av flere tiltak enn de tiltakene partene kan bindes til gjennom avstemningen. Det kan for eksempel forutsettes i rekonstruksjonsplanen at eksisterende aksjeeiere bidrar med et bestemt beløp i frisk egenkapital, at

virksomheten selges til nye eiere som skal bidra med ny egenkapital, at det innhentes ny egenkapital gjennom emisjoner eller utstedelse av obligasjonslån eller liknende. Det er ingenting i veien for at slike tiltak beskrives i rekonstruksjonsplanen og er betingelser som må være oppfylt for at rekonstruksjonsplanen skal være gyldig. Fordringshaverne og eierne (og tredjeparter) kan imidlertid ikke pålegges slike forpliktelser utelukkende ved vedtakelse og stadfestelse av rekonstruksjonsplanen. For eksempel kan ikke en eier pålegges å skyte inn ny egenkapital mot sin vilje, og en fordringshaver eller en tredjepart kan ikke pålegges å kjøpe virksomheten etter rekonstruksjonen uten samtykke. Slike forpliktelser krever annet rettslig grunnlag, for eksempel en selvstendig avtale. Det fordringshaverne og eierne kan pålegges i rekonstruksjonsplanen, er tiltak som endrer rettigheter og forpliktelser knyttet til fordringer som kan omfattes av rekonstruksjonsplanen etter § a, og tiltak etter aksjeloven eller allmennaksjeloven kapittel 10, 11 eller 12. En vedtatt og stadfestet rekonstruksjonsplan erstatter da de nødvendige generalforsamlingsbeslutningene, jf. § e. Tiltaket må dessuten være nødvendig for å avhjelpe skyldnerens økonomiske vanskeligheter, jf. § b første ledd. Bestemmelsen gir ikke rett til å fravike avtalefestede forpliktelser ut over de forpliktelser som knytter seg til fordringer som kan omfattes av rekonstruksjonsplanen, jf. § a.

Innholdet i en rekonstruksjonsplan vil også kunne begrenses av regler som følger av annen lovgivning.

Utover de rammene som er omtalt foran, oppstiller ikke lovforslaget andre begrensninger for hvilke tiltak som kan foreslås. Etter gjeldende rett er det til sammenlikning punktvis angitt hva en rekonstruksjonsplan kan gå ut på. En fare med en åpen regulering av hva rekonstruksjonsplanen kan gå ut på, er at det kan oppstå tolkningstvil og uklarhet om hvilke tiltak som er tillatt. Departementet antar likevel at de beste grunner taler for en åpen regulering for å sikre at det er tilstrekkelig rom for kreative løsninger i rekonstruksjonsplanen. Departementet ber imidlertid om høringsinstansenes syn på om det er behov for at det i loven gis eksempler på hvilke tiltak som er tillatt, eventuelt om det heller bør gis en uttømmende oversikt over tiltak som kan foreslås, slik som etter gjeldende rett.

Eiernes rettsstilling vil direkte bare kunne påvirkes gjennom tiltak som nevnt i § b første ledd nr. 2. En konsekvens av dette er at det kun er eiere i aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper som kan berøres av en rekonstruksjonsplan, og som vil kunne ha stemmerett, jf. lovforslaget § c. Departementet kan ikke se at det er aktuelt med tilsvarende tiltak for andre eiere enn aksjeeiere, men ber om høringsinstansenes innspill dersom det er praktiske eksempler på måter andre eiere bør kunne berøres av en rekonstruksjonsplan med bindende virkning.

Etter lovforslaget § b annet ledd vil en ordning med omgjøring av gjeld til egenkapital bare kunne omfatte fordringshavere som ikke motsetter seg dette. Forslaget er i utgangspunktet en videreføring av rekonstruksjonsloven § 34 tredje ledd, men i stedet for at det kreves samtykke fra fordringshaverne, foreslår departementet at fordringshavere som ikke ønsker gjeldskonvertering, aktivt må motsette seg det. Formålet er å gjøre det klart at det ikke kreves eksplisitt samtykke fra fordringshaveren. Hvis tungtveiende grunner taler for det, kan retten ved kjennelse beslutte at ordningen med konvertering av gjeld til egenkapital skal omfatte samtlige fordringshavere når den eller de av fordringshaverne som har motsatt seg ordningen, åpenbart ikke har rimelig grunn til dette. I

rekonstruksjonsloven sees bestemmelsen i sammenheng med reglene om vedtakelse, jf. § 42. I høringsnotatet her foreslår departementet imidlertid å ta ut henvisningen til bestemmelsen i reglene om vedtakelse, da departementet ser for seg at kontrollen skal skje ved stadfestelsen. Retten skal dermed nekte å stadfeste en rekonstruksjonsplan som går ut på gjeldskonvertering mot en fordringshavers vilje, med mindre retten har besluttet at slik gjeldskonvertering likevel skal omfatte de aktuelle fordringshaverne.

I konkursloven gjelder det i utgangspunktet et krav til likebehandling av fordringshaverne, som betyr at fordringshavere med samme prioritet skal behandles likt. Ved rekonstruksjonsloven ble kravet til likebehandling fjernet for frivillig rekonstruksjon og lempet ved rekonstruksjon med tvangsakkord. I forarbeidene ble det likevel understreket at hovedregelen fortsatt skulle være likebehandling. Se nærmere om dette i punkt 7. Departementet foreslår i høringsnotatet her at det ikke skal gjelde noe *krav* om likebehandling, men at forskjellsbehandling av fordringshavere med samme prioritet må være begrunnet i felles interesser hos de relevante fordringshaverne, se lovforslaget § b tredje ledd. I tillegg må forskjellsbehandlingen være nødvendig for å oppnå formålet med rekonstruksjonsforhandlingen. Det innebærer at skyldneren må kunne peke på visse felles interesser hos de fordringshaverne som tilbys en bestemt løsning, som tilsier at det er til det beste for fordringshavernes felles interesser at disse tilbys den aktuelle løsningen. Kravet til begrunnelse gjelder både der fordringshavere med samme prioritet tilbys løsninger som er kvalitativt ulike, men anses å være like gunstige, og der løsningene innebærer at noen av fordringshaverne tilbys en løsning som er gunstigere enn den andre fordringshavere av samme prioritet tilbys.

Kravet til begrunnelse vil ikke kunne påberopes som en selvstendig grunn for å nekte stadfestelse av rekonstruksjonsplanen, men i praksis vil det likevel gjelde skranker for adgangen til å forskjellsbehandle fordringshaverne. Etter departementets forslag til regler om vedtakelse vil en klasse med fordringshavere som tilbys en løsning av lavere verdi enn løsningen andre fordringshavere med lik prioritet tilbys, i utgangspunktet måtte samtykke for at planen kan vedtas, se lovforslaget § g første ledd nr. 2 og punkt 7. I tillegg vil begrunnelsen som er gitt for eventuell forskjellsbehandling kunne være relevant for spørsmålet om gjennomtvingelse skal tillates, jf. § g annet ledd og ved rettens vurdering av om stadfestelse skal nektes fordi rekonstruksjonsplanen ikke er rimelig og rettferdig.

Kravet til begrunnelse for eventuell forskjellsbehandling må også sees i sammenheng med at departementet foreslår at fordringshavere skal ha rett til å få tilbud om samme løsning som det andre fordringshavere med tilstrekkelig sammenliknbare interesser får under rekonstruksjonsplanen, se lovforslaget § b tredje ledd tredje punktum. Vurderingen av hva som utgjør tilstrekkelig sammenliknbare interesser, må baseres på de felles interessene som begrunner løsningen som den relevante klassen er tilbudt.

Retten til å kreve samme løsning som andre fordringshavere med tilstrekkelig sammenliknbare interesser har sammenheng med reglene om klasseinndeling, se punkt 6. Klassevis avstemning åpner for mer fleksibilitet ved at fordringshavere med ulike interesser kan tilbys ulike løsninger. For at det skal være rimelig at et flertall skal kunne binde et mindretall i et slikt tilfelle, må fordringshaverne som stemmer sammen (og som dermed kan binde hverandre) være i sammenliknbare posisjoner. For at situasjonen skal være sammenliknbar, må fordringshaverne både

ha sammenfallende interesser og få tilbud om den samme løsningen. Den enkelte fordringshaver må dermed kunne kreve å få tilbud om samme løsning, og plasseres i samme klasse, som andre fordringshavere med tilstrekkelig sammenliknbare interesser.

At fordringshaverne skal plasseres i klasser med andre fordringshavere med tilstrekkelig sammenliknbare interesser, er ikke noe nytt i dette høringsnotatet. Det er et krav etter rekonstruksjons- og insolvensdirektivet, jf. artikkel 9 nr. 4, og i høringsnotatet 13. januar 2023 ble det i lovforslaget § 38 foreslått at de stemmeberettigede skal deles inn i klasser, og at de som har tilstrekkelig sammenliknbare interesser, skal plasseres i samme klasse. I høringen av høringsnotatet 13. januar 2023 har imidlertid flere av høringsinstansene gitt uttrykk for at de foreslåtte retningslinjene for klasseinndelingen er uklare.

Advokatforeningen uttaler blant annet:

«Advokatforeningen har ikke kommentarer til inndelingen av klasser, men skulle gjerne sett at høringsnotatet ga veiledning om hvilke etterprøvbare kriterier som skal legges til grunn for klassingen, samt eksempler på hvilke ulike typer uprioriterte kreditorer som typisk kan utgjøre egne klasser. Tenker man for eksempel at følgende parter typisk skal kunne klasseres i egne klasser: Pantekreditorenes usikrede krav, forbrukere, driftskritiske leverandører, utleiere av leide lokaler som får avbrutt sine kontrakter, eller annet? Kan én kreditor alene utgjøre en klasse, f.eks. Skatteetaten, dersom det ikke er andre prioriterte kreditorer? Skal/må alle aksjeeiere samles i én klasse?»

Se også punkt 6 nedenfor.

Departementet ser det som vanskelig å si noe løsrevet om hva som kan utgjøre tilstrekkelig sammenliknbare interesser. Spørsmålet bør etter departementets syn sees i lys av den løsningen de aktuelle fordringshaverne tilbys etter rekonstruksjonsplanen. Først da kan man vurdere om de interessene som er trukket frem, utgjør en relevant inndeling av fordringshaverne ved stemmegivningen. Det innebærer også at hva som kan utgjøre en avstemningsklasse, vil kunne variere avhengig av hva rekonstruksjonsplanen går ut på.

Departementet har ikke tatt endelig stilling til spørsmålet om tidspunktet for når fordringshaveren kan påberope seg å bli plassert i en annen klasse. Det kan enten skje før avstemningen, eller i forbindelse med stadfestelsen. Departementet antar at det vil være mest hensiktsmessig at fordringshaveren kan kreve at retten tar stilling til spørsmålet før avstemningen, slik at man unngår å måtte vurdere om avstemningen må avholdes på nytt som følge av at fordringshaveren stemte i feil klasse. Regler om dette er imidlertid ikke en del av dette høringsnotatet, og departementet vil komme tilbake til spørsmålet i proposisjonen.

En fordringshaver kan kun kreve å få tilbud om en løsning som følger av rekonstruksjonsplanen. Det vil si at fordringshaveren ikke kan kreve å bli holdt uberørt av planen, selv om andre fordringshavere blir det. Løsningen en fordringshaver blir tilbudt etter rekonstruksjonsplanen, har direkte sammenheng med hvilken klasse fordringshaveren stemmer i. Som nevnt er det avgjørende å stemme i samme klasse som andre fordringshavere i sammenliknbar posisjon. Dette hensynet gjør seg ikke gjeldende ved et ønske om å bli holdt uberørt av rekonstruksjonsplanen. Det kan være et stort praktisk behov for å holde enkelte fordringshavere uberørt av rekonstruksjonsplanen, og det må i utgangspunktet antas at skyldneren ikke vil holde flere fordringshavere enn nødvendig uberørt. Slik departementet ser det, vil det være unødvendig prosesskappende og kunne

utgjøre et utilsiktet pressmiddel for enkeltfordringshavere dersom de skal kunne kreve å holdes uberørt av planen. Departementet antar at reglene om vedtakelse og stadfestelse utgjør tilstrekkelige sikkerhetsmekanismer for eventuelle misbrukstilfeller. Retten vil for eksempel kunne nekte stadfestelse under henvisning til at rekonstruksjonsplanen ikke er rimelig eller rettferdig dersom alle kunder bortsett fra én er holdt utenfor rekonstruksjonsplanen uten at dette har en akseptabel forklaring.

Kravet til begrunnelse for eventuell forskjellsbehandling og retten til å kreve samme løsning som andre fordringshavere gjelder kun fordringshaverne. Eventuell forskjellsbehandling av aksjeeierne reguleres av aksjeloven og allmennaksjeloven, jf. § e annet ledd.

5 Stemmerett

5.1 Gjeldende rett

Utgangspunktet etter rekonstruksjonsloven er at alle kjente fordringshavere har stemmerett. Det gjelder også dersom fordringen ikke er meldt til rekonstruktøren, jf. § 41. Fra dette utgangspunktet gjør imidlertid loven en rekke unntak, og følgende fordringer gir ikke stemmerett:

1. fordring som akkorden ikke vil bli bindende for etter loven § 54, det vil si fordringer med lovbestemt fortrinnsrett i den utstrekning fortrinnsretten ikke er frafalt, sikrede fordringer i den utstrekning fordringen faller innenfor pantets antatte verdi og sikkerhetsretten ikke er frafalt og fordringer som kan kreves avgjort ved motregning i den utstrekning de dekkes av motkravet
2. fordring som er avhengig av en betingelse som ennå ikke er inntrådt
3. fordring som er overdratt til fordringshaveren etter at rekonstruksjonsforhandlingen ble åpnet, med enkelte unntak
4. fordring som tilhører skyldnerens nærstående
5. fordring eller del av fordring som skal dekkes fullt ut etter akkordforslaget
6. etterprioritert fordring som faller bort ved akkorden.

Aksjeeiere eller andre eiere har heller ikke stemmerett etter rekonstruksjonsloven. En rekonstruksjonsplan i et aksjeselskap eller allmennaksjeselskap som går ut på konvertering av gjeld til egenkapital, utstedelse av finansielle instrumenter eller nedsettelse av aksjekapitalen, krever imidlertid samtykke fra selskapets generalforsamling. I slike tilfeller oppstiller rekonstruksjonsloven § 35 lempeligere krav til flertall enn det som normalt følger av aksjelovens og allmennaksjelovens regler.

Gjeldsforhandlingsreglene i konkursloven oppstiller tilsvarende regler om stemmerett, jf. § 42. Gjeldsforhandlingsreglene åpner ikke for gjeldskonvertering, utstedelse av finansielle instrumenter eller nedsettelse av aksjekapitalen.

5.2 Forslaget i høringsnotatet 13. januar 2023

I høringsnotatet 13. januar 2023 foreslo departementet å videreføre de gjeldende reglene om hvilke fordringshavere som har stemmerett, jf. § 45 i lovforslaget. Det innebærer at alle kjente fordringshavere med fordringer som påvirkes av forslaget, i utgangspunktet vil ha stemmerett. Fordringer som etter rekonstruksjonsforslaget skal dekkes fullt ut, gir etter forslaget ikke stemmerett. Det er i samsvar med hovedregelen i rekonstruksjons- og insolvensdirektivet, som angir at berørte parter, og kun disse, skal ha stemmerett, jf. artikkel 9 nr. 2.

Forslaget innebærer at sikrede og fortrinnsberettigede fordringshavere i utgangspunktet ikke har stemmerett. Det henger sammen med at det i høringsnotatet 13. januar 2023 ble foreslått at slike fordringer normalt ikke skal kunne berøres av rekonstruksjonsplanen, jf. punkt 3 og 4 over. Det ble likevel foreslått at sikrede fordringer skal gi stemmerett i den utstrekning sikkerheten ikke dekker fordringen eller fordringshaveren frafaller sikkerheten. Fortrinnsberettigede fordringer gis etter forslaget stemmerett kun dersom fortrinnsretten frafalles. Departementet uttalte at det kun var slik disse fordringshaverne kunne berøres av rekonstruksjonen.

Fra utgangspunktet om at berørte fordringshavere skal ha stemmerett, ble det foreslått visse unntak. For det første ble det foreslått å videreføre at betingede fordringer ikke har stemmerett dersom betingelsen ennå ikke er inntrådt. Forslaget innebærer en annen regulering enn i Sverige og Danmark, men departementet uttalte at det ikke er kjent med innspill som skulle tilsi behov for endringer i gjeldende rett på dette punktet. For det andre foreslo departementet å videreføre unntaket fra stemmerett for fordringer som er overdratt til fordringshaveren etter at rekonstruksjonsforhandlingen ble åpnet. Formålet er å unngå at skyldneren, fordringshavere eller andre gis mulighet til å påvirke avstemningen ved oppkjøp av fordringer. For det tredje foreslo departementet å videreføre unntaket fra stemmerett for fordringer som tilhører skyldnerens nærstående, og for det fjerde unntaket for etterprioriterte fordringer som faller bort ved akkorden. De siste to unntakene ble antatt å være i samsvar med rekonstruksjons- og insolvensdirektivet artikkel 9 nr. 2 og 3.

Departementet foreslo ikke at eierne generelt skal ha stemmerett over rekonstruksjonsforslaget. Forslaget i høringsnotatet legger imidlertid opp til medvirkning fra eierne dersom skyldneren er et aksjeselskap eller allmennaksjeselskap og rekonstruksjonsplanen går ut på tiltak som forutsetter beslutning i selskapets generalforsamling etter aksjeloven eller allmennaksjeloven kapittel 10, 11 eller 12. Dersom de stemmeberettigede deles inn i klasser ved avstemningen, foreslo departementet at eierne skal deles inn i en egen klasse som gis stemmerett, jf. § 38 første ledd tredje punktum i lovforslaget. En vedtatt og stadfestet rekonstruksjonsplan erstatter da de nødvendige generalforsamlingsbeslutningene for slike tiltak, jf. § 39. Dersom de stemmeberettigede ikke deles inn i klasser, foreslo departementet at de nevnte beslutningene treffes av generalforsamlingen etter reglene i aksjeloven eller allmennaksjeloven, men slik at de kan treffes med tilslutning fra minst halvparten av de avgitte stemmer og av den aksjekapitalen som er representert på generalforsamlingen. Nødvendige vedtektsendringer skulle etter forslaget treffes med samme flertall.

5.3 Departementets forslag

Som nevnt er utgangspunktet i dag at alle fordringer som berøres av rekonstruksjonsplanen, gir rett til å stemme over vedtakelsen av den. Fordringer som ikke berøres, gir ikke stemmerett. Departementet foreslår i § c i lovforslaget at dette utgangspunktet videreføres. I tillegg foreslår departementet at aksjeeiere skal ha stemmerett i visse tilfeller hvor deres rettigheter anses for å være berørt av planen. Departementet foreslår også språklige endringer for å gjøre bestemmelsen lettere tilgjengelig.

Departementet foreslår at utgangspunktet om at berørte parter skal ha stemmerett, fremgår eksplisitt av loven. Med begrepet «parter» siktes det til både fordringshavere og aksjeeiere. En part anses berørt når planen gjør endringer i partens rettigheter eller forpliktelser. Ettersom departementet i punkt 3 foreslår at pantsikrede fordringshavere skal kunne berøres av rekonstruksjonsplanen, innebærer utgangspunktet om stemmerett for berørte parter at også slike fordringshavere vil ha rett til å stemme over rekonstruksjonsforslaget.

Det kan argumenteres for at en eiers rettsstilling, i større eller mindre grad, alltid berøres av en rekonstruksjon. Departementet foreslår derfor at bestemmelsen eksplisitt angir i hvilke situasjoner eierne anses å være berørt. Departementet legger til grunn at dette bør være de tilfeller der rekonstruksjonsplanen går ut på tiltak etter aksjeloven eller allmennaksjeloven kapittel 10, 11 eller 12. I slike tilfeller vil aksjeeiernes rettsstilling påvirkes direkte, for eksempel ved at aksjene utvannes. Departementet foreslår at aksjeeierne i disse tilfellene deles inn i en egen klasse som gis stemmerett, jf. § d annet punktum i lovforslaget, og at en vedtatt og stadfestet rekonstruksjonsplan vil tre i stedet for de nødvendige generalforsamlingsbeslutningene, jf. § e. Som nevnt i punkt 4 kan ikke departementet se at det er praktisk at andre eiere enn eiere i aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper vil kunne berøres av rekonstruksjonsplanen, men ber om høringsinstansenes innspill på dette punktet.

Tilsvarende løsning ble foreslått i høringsnotatet 13. januar 2023, men da slik at klasseinndeling skulle være valgfritt. For de tilfeller hvor de stemmeberettigede ikke deles inn i klasser, skulle aksjeeierne ikke ha stemmerett. I stedet ble det foreslått lempeligere krav til flertall for å fatte de nødvendige generalforsamlingsbeslutningene. I høringsnotatet her foreslår departementet derimot at klasseinndeling skal være obligatorisk, se nedenfor punkt 6. Det foreslås derfor også at en vedtatt og stadfestet rekonstruksjonsplan alltid skal tre i stedet for de nødvendige generalforsamlingsbeslutningene.

Departementet foreslår videre at unntakene for når en berørt part likevel ikke skal ha stemmerett, videreføres. Fordringer som er avhengig av en betingelse som ennå ikke er inntrådt, fordring som tilhører skyldnerens nærstående, og etterprioriterte fordringer vil dermed ikke ha stemmerett. I konkursloven og rekonstruksjonsloven gjelder unntaket fra stemmerett for etterprioriterte fordringer kun for etterprioriterte fordringer som faller bort ved akkorden. Selv om departementet antar at det er lite praktisk at noen etterprioriterte fordringer ikke skal falle bort ved rekonstruksjonsforslaget, ser ikke departementet at det er grunn til å la etterprioriterte fordringer som ikke faller bort ved akkorden, få et sterkere vern i form av stemmerett enn de fordringene som faller bort. Departementet foreslår derfor at etterprioriterte fordringer generelt ikke skal gi stemmerett.

Fordringer som er overdratt til fordringshaveren etter at rekonstruksjonsforhandlingen ble åpnet, vil normalt ikke ha stemmerett. Unntak gjelder likevel for de situasjoner der fordringshaveren ved ervervlsen av fordringen ikke var kjent med begjæringen om rekonstruksjon, eller fordringen er overtatt i samsvar med en tidligere forpliktelse.

Fordringer som dekkes fullt ut etter rekonstruksjonsforslaget, vil etter departementets forslag heller ikke gi stemmerett. Departementet foreslår likevel ikke noe eksplisitt unntak for dette, da det følger av hovedregelen om at det kun er berørte parter som har stemmerett. Rekonstruksjonsplanen kan imidlertid gå ut på at alle fordringshavere får dekket sin fordring fullt ut opp til en bestemt sum, sml. rekonstruksjonsloven § 34 annet ledd. I slike tilfeller vil en del fordringshavere få dekket sitt krav fullt ut, mens de øvrige fordringshaverne får dekket en del av sin fordring. Fordringshaverne vil etter forslaget da kun ha stemmerett for den gjenstående delen av fordringen.

Departementet foreslår også en ny struktur i loven, slik at den tidligere bestemmelsen om hvem akkorden er bindende for (§ 58 i forslaget i høringsnotatet 13. januar 2023), sløyfes. Det eksplisitte unntaket for stemmerett for fordringer som rekonstruksjonsplanen ikke er bindende for, faller dermed også bort. Etter departementets forslag vil imidlertid flere av disse unntakene fremdeles gjelde, idet det følger av forslaget til § a annet ledd at fordringene ikke kan berøres i rekonstruksjonsplanen.

6 Klasseinndeling

6.1 Gjeldende rett

Regler om inndeling av fordringshavere i klasser finnes verken i rekonstruksjonsloven eller konkursloven. Alle stemmeberettigede stemmer dermed i én gruppe.

6.2 Forslaget i høringsnotatet 13. januar 2023

I høringsnotatet 13. januar 2023 foreslo departementet å innføre klasseinndeling i norsk rett. Departementet pekte på både fordeler og ulemper ved rekonstruksjons- og insolvensdirektivets regler om klasseinndeling, men viste til at slike regler er etterspurt av en rekke instanser i rundene med innspill og evaluering av den midlertidige loven. Departementet antok også at det er en fordel med europeisk harmonisering på dette punktet. Departementet uttaler videre:

«Klasseinndeling kan dessuten bidra til økt fleksibilitet, legge til rette for større grad av skreddersydde rekonstruksjonsforslag og øke sjansene for å nå frem med en vellykket rekonstruksjonsplan. I tillegg inneholder de samlede reglene i direktivet flere sikkerhetsmekanismer for å motvirke urimelige resultater og sikre at de ulike berørte partenes interesser ivaretas på en betryggende måte. Det antas derfor at det bør foreslås regler om inndeling og avstemning i klasser som samsvarer med direktivets regler.»

I høringsnotatet ble det foreslått som hovedregel at «[f]ordringshavere som etter kontrollerbare kriterier har tilstrekkelig sammenlignbare interesser, skal plasseres i samme klasse», jf. forslaget § 38 første ledd. Formuleringen tilsvarer artikkel 9 nr. 4 i direktivet. Tilsvarende regel finnes i den danske konkursloven § 13 d stk. 5. I svensk rett er det i företagsrekonstruksjonslagen (2022:964) 4 kap. 5 § angitt visse

minimumskrav til klasseinndelingen, og deretter at de berørte partene kan deles inn i ytterligere klasser «om det er motiverat utifrån att de har likvärdiga interessen».

Samtidig ble det som et minimumskrav foreslått at fordringshavere med sikrede fordringer, fordringshavere med fortrinnsberettigede fordringer, fordringshavere med usikrede fordringer og aksjeeiere skal deles inn i ulike klasser.

Rekonstruksjons- og insolvensdirektivet artikkel 9 nr. 4 fastsetter et minimumskrav om at sikrede og usikrede krav skal deles inn i ulike klasser. Har en fordringshaver sikkerhet som bare delvis dekker kravet, ble det foreslått at fordringshaveren skal delta både i klassen for sikrede krav og i klassen for usikrede krav med de respektive delene av fordringen. Det gjelder også dersom årsaken til at en sikret fordring ikke lenger dekkes fullt ut, er at det er gitt finansiering med superprioritet i forbindelse med rekonstruksjonsforhandlingen.

Etter forslaget i høringsnotatet skal fordringshavere og eiere bare deles inn i klasser dersom de har stemmerett. Etterprioriterte fordringer vil etter forslaget ikke ha stemmerett, og det er derfor ikke aktuelt med noen egen klasse for fordringshavere med slike krav.

I høringsnotatet foreslo departementet at det skulle være valgfritt for små og mellomstore skyldnere å benytte seg av klasseinndeling, slik også rekonstruksjons- og insolvensdirektivet artikkel 9 nr. 4 åpner for. I svensk rett er denne adgangen ikke benyttet, mens i dansk rett er utgangspunktet at klasseinndeling ikke gjelder for små og mellomstore foretak, jf. konkursloven § 13 d stk. 7, men skyldneren kan begjære det, jf. § 13 stk. 2. Om forslaget uttaler departementet:

«I motsetning til i Sverige antar departementet at det kan være fordeler ved å gjøre klasseinndeling valgfritt for små og mellomstore skyldnere, slik også direktivet åpner for. Selv om klasseinndeling innenfor lovforslagets minimumskrav neppe er veldig tyngende, antas valgfrihet å være noe forenkende. Regler om klasseinndeling er nytt i norsk rett og kan fremstå som komplisert. Det kan heller ikke utelukkes at klasseinndeling kan føre til noe økte kostnader i en rekonstruksjonsforhandling, for eksempel fordi det kan oppstå tvister om inndelingen. For små og mellomstore skyldnere vil gjennomtvinging av et rekonstruksjonsforslag overfor kreditorer som ikke gir tilslutning, uansett forutsette skyldnerens samtykke, se nærmere nedenfor. Departementet ser da liten grunn til å gjøre klasseinndeling ufravikelig.

Når det gjelder spørsmålet om hvilke virksomheter som bør omfattes av valgfriheten, forslår departementet å benytte definisjonen i Kommisjonens anbefaling av 6. mai 2003 om definisjonen av mikroforetak og små og mellomstore foretak. Unntaksadgangen vil med dette omfatte foretak som har mindre enn 250 ansatte, og som har en årlig omsetning som ikke overstiger EUR 50 millioner eller en samlet årlig balanse som ikke overstiger EUR 43 millioner. Departementet viser til at denne definisjonen er brukt ellers i lovverket og i svensk rett. Ifølge tall fra Statistisk sentralbyrå var 99,7 % av samtlige foretak i Norge omfattet av denne definisjonen per 7. september 2022.»

Etter direktivet skal det innføres «passende foranstaltninger til at sikre, at klasseinndelingen skjer med særligt henblik på beskyttelse af sårbare kreditorer såsom små leverandører», jf. artikkel 9 nr. 4. Det ble imidlertid ikke foreslått særlige tiltak for å sikre tilstrekkelig beskyttelse av sårbare fordringshavere i forbindelse med klasseinndelingen. Direktivet stiller ikke nærmere krav til hva slike foranstaltninger skal gå ut på, og departementet uttalte i høringsnotatet at de øvrige rammene i forslaget, særlig forslaget om at stemmerettigheter og klasseinndeling skal prøves av retten, trolig anses som tilstrekkelige.

Departementet foreslo videre, i samsvar med direktivet artikkel 9 nr. 5, at retten skal kunne etterprøve klasseinndelingen. Det ble vist til at inndelingen av stemmeberettigede parter og fordringer i klasser blant annet vil ha betydning for muligheten til å tvinge et rekonstruksjonsforslag igjennom mot én eller flere kreditorklassers vilje og for hvilken beskyttelse som ligger i vilkårene for stadfestelse av et rekonstruksjonsforslag.

6.3 Departementets forslag

I likhet med forslaget i høringsnotatet 13. januar 2023, foreslår departementet i høringsnotatet her regler om klasseinndeling. Forslaget om å innføre klasseinndeling i norsk rett fikk stor støtte blant høringsinstansene i forrige høringsrunde. Samtidig gir *Konkursrådet*, *Oslo tingrett*, *Skatteetaten*, *Advokatforeningen* og *Nordic Trustee* alle uttrykk for at reglene om klasseinndeling kan være vanskelig tilgjengelige.

Oslo tingrett uttaler blant annet:

«En klasseinndeling vil kunne gi større fleksibilitet for løsninger og innholdet i en rekonstruksjonsplan fordi forskjellige kreditorgrupper og andre berørte parter kan gis forskjellig løsning/dekning. Forskjellen kan ligge i at visse kreditorgrupper gis full dekning opp til et visst beløp, klassene kan gis forskjellig dividende, og krav fra nærstående kan få en dårligere dekning enn andre kreditorer. Videre kan visse kreditorgrupper – som f. eks. obligasjonseiere og andre langsiktige långivere – få sine krav konvertert til aksjekapital, mens andre, som staten (Skatteetaten), banker og småkreditorer, kan få dividende på forskjellig tidspunkt.

En klasseinndeling kan derfor gi klare fordeler gjennom større fleksibilitet og mulighet til å behandle forskjellige grupper på ulik måte. Ulempen er at regelverket er komplisert og kan være vanskelig å praktisere. En utfordring vil være hvordan klassene skal inndeles, og hva som vil være en saklig og rimelig forskjellsbehandling. I tillegg kan de forslåtte avstemmingsreglene by på utfordringer. Regelverket i EU-direktivet og i lovutkastet er preget av mange skjønnsmessige kriterier, og kan derfor gi opphav til konflikter. Det vil for både skyldneren, rekonstruktøren og domstolene være utfordrende å praktisere et slikt regelverk, og det vil forde at aktørene har særlig kompetanse og forståelse for regelverket og de underliggende forhold i den enkelte virksomhet.»

Konkursrådet uttaler blant annet:

«Høringsnotatet inneholder ikke noen beskrivelse av hva man skal oppnå med en klasseinndeling, og det er heller ikke noen uttalelser om i hvor stor grad man kan foreslå forskjellige løsninger for de enkelte klassene uten at det blir sett på som forskjellsbehandling. Dessuten er beskrivelsen av temaet i høringsnotatet svært vanskelig tilgjengelig.

Konkursrådet tenker at formålet med å velge en klasseinndeling er å gi større fleksibilitet i typer av løsninger og at dette vil bidra til at rekonstruksjonsforslaget kan bli vedtatt. Klasseinndeling handler også om en demokratisk prosess der flertallet av berørte kreditorer binder et mindretall ulikeartede krav. Konkursrådet mener det er et grunnleggende prinsipp ved klasseinndeling at alle klasser/kreditorgrupper må få ta del av forslaget og stemme over dette innenfor sine klasser/grupper.

Bestemmelsen om klasser og gjennomtvingelse i lovforslaget er vanskelig tilgjengelig. Den bør gjøres mer pedagogisk. Det samme gjelder reglene om hvilke klasser som kan være med å påvirke en gjennomtvingelse, hensett stemmerettsreglene hvor krav som skal dekkes fullt ikke har stemmerett.»

På bakgrunn av høringsinstansenes innspill har departementet forsøkt å forenkle forslaget til regler om klasseinndeling. Departementet foreslår at parter som berøres av rekonstruksjonsplanen, og som dermed har stemmerett etter § c, skal

deles inn i klasser. Fordringshavere med pantesikrede fordringer, fordringshavere med usikrede fordringer og eiere skal alltid deles inn i ulike klasser (forutsatt at slike fordringshavere og/eller eiere berøres av rekonstruksjonsplanen). Videre skal disse deles inn i ytterligere klasser dersom noen innad i de nevnte klassene tilbys ulik løsning etter rekonstruksjonsplanen. Det vil etter forslaget ikke være adgang til å tilby ulik løsning til noen innenfor samme klasse. Synspunktet er at siden flertallet i klassen binder et mindretall, må fordringshaverne i samme klasse både ha sammenliknbart utgangspunkt og tilbys det samme for at avstemmingen skal være rettferdig og demokratisk. Med ulik løsning siktes det både til kvalitativt ulike løsninger, som for eksempel der en gruppe fordringshavere får tilbud om gjeldskonvertering og en annen får tilbud om gjeldsreduksjon, eller der de to gruppene tilbys oppgjør i ulike gjenstander. Det siktes også til løsninger som er kvalitativt like, men av ulik verdi relativt til kravet, for eksempel der en gruppe fordringshavere tilbys dekning av 80 % av kravet og en annen gruppe dekning av 60 %. Løsninger som innebærer det samme, men som for fordringshaverne gir ulikt resultat målt i absolutt verdi, innebærer ikke at fordringshaverne tilbys ulik løsning. En gruppe fordringshavere av samme prioritet som tilbys dekning av 60 % av sine respektive krav, skal dermed plasseres i samme klasse, selv om tapet de lider, er beløpsmessig ulikt.

Lovforslaget baserer seg på en antakelse om at fordringshavere med samme prioritet har tilstrekkelig sammenliknbart utgangspunkt til å kunne stemme i samme klasse, slik at det avgjørende for ytterligere klasseinndeling kun er hvilken løsning de tilbys. Fordelen med det er at klasseinndelingen baseres på kriterier som er forholdsvis enkle å identifisere. For pantesikrede fordringshavere kan det imidlertid tenkes at en slik antakelse ikke alltid er like treffende. Det gjelder særlig der fordringshaverne har pant i ulike objekter, hvor noen av panteobjektene vil ha et vesentlig større verditap i en konkurssituasjon enn andre av panteobjektene. Departementet ser derfor at det kan være behov for en mulighet til å dele inn pantesikrede kreditorer basert på andre kriterier enn kun hvilken løsning de tilbys i rekonstruksjonen. Ulempen er selvsagt at det kan komplisere reglene om klasseinndeling. Departementet ber derfor om høringsinstansenes innspill til om det for pantesikrede fordringshavere bør åpnes for ytterligere klasseinndeling, for eksempel basert på hvilket panteobjekt fordringshaverne har sikkerhet i.

For å kunne tilby ulik løsning til fordringshavere med samme prioritet kreves det at forskjellsbehandlingen er begrunnet i hensynet til fordringshavernes felles interesser, og at løsningen er nødvendig for å oppnå formålet med rekonstruksjonsforhandlingen, jf. § b tredje ledd og nærmere omtale i punkt 4. En fordringshaver vil videre kunne kreve å få tilbud om samme løsning som andre fordringshavere med tilstrekkelig sammenliknbare interesser. Dermed sikres kontroll med at klasseinndelingen er riktig og rettferdig.

I likhet med forslaget i høringsnotatet 13. januar 2023 vil en panthaver med sikkerhet utenfor pantets antatte verdi delta både i en klasse med sikrede fordringer og i en klasse med usikrede fordringer med de relevante delene av fordringen. Regler om verdsettelse av pantet omfattes ikke av dette høringsnotatet, se nærmere om dette i punkt 3.4, men departementet tar utgangspunkt i at det er pantets verdi gitt rekonstruksjonsplanens løsning som skal legges til grunn ved klasseinndelingen. Utgangspunktet vil være at rekonstruksjonsutvalget foretar verdsettelsen av panteobjektet, men ved innsigelse fra panthaveren kan retten

beslutte at det i stedet skal innhentes en uavhengig verdsettelse som er bindende, slik som skissert i § 40 tredje ledd i høringsnotatet 13. januar 2023.

Forslaget i høringsnotatet her innebærer at klasseinndeling gjøres obligatorisk i alle rekonstruksjoner. Det innebærer en endring sammenliknet med forslaget i høringsnotatet 13. januar 2023. Der ble det foreslått at klasseinndeling skulle være valgfritt for små og mellomstore foretak, noe som fikk støtte fra *Konkursrådet*, *Skatteetaten*, *Finans Norge* og *SMB Norge*. Tanken er likevel ikke at dette skal innebære noen nevneverdig forskjell fra det som ble foreslått i forrige høringsnotat, ettersom det er mulig å operere med kun én klasse. For rekonstruksjoner som kun omfatter fordringshavere med lik prioritet der alle tilbys samme løsning, vil rekonstruksjonsplanen vedtas med flertall innad i den ene klassen, jf. § f. Gjennomtvingelse vil naturlig nok ikke være aktuelt. Dette gjelder både dersom det bare finnes fordringshavere med lik prioritet, og dersom rekonstruksjonen bare omfatter fordringshavere av samme prioritet fordi det er besluttet å holde de øvrige fordringshaverne utenfor rekonstruksjonsplanen. Departementet antar at dette vil gjøre loven mer oversiktlig og pedagogisk, ved at man unngår ulike regelsett som regulerer rekonstruksjon med og uten klasseinndeling. Det vil ikke være aktuelt å tillate samme grad av forskjellsbehandling av fordringshaverne dersom fordringshaverne stemmer samlet. Det vises til det som er sagt ovenfor om at dersom et flertall skal binde et mindretall, må fordringshaverne ha sammenliknbart utgangspunkt og tilbys det samme etter rekonstruksjonsplanen.

7 Vedtakelse av rekonstruksjonsplanen

7.1 Gjeldende rett

Etter rekonstruksjonsloven og gjeldsforhandlingsreglene i konkursloven skal fordringshaverne ikke deles inn i klasser. Alle stemmer derfor samlet. Aksjeeiere stemmer ikke over planen, men må samtykke til visse beslutninger som angår selskapet, jf. punkt 6 ovenfor. Et forslag om rekonstruksjon med tvangsakkord anses vedtatt når fordringer som representerer minst en halvdel av det samlede beløp som har stemmerett, har stemt for forslaget, jf. rekonstruksjonsloven § 42. En ordning med omgjøring av gjeld til egenkapital kan likevel som hovedregel bare omfatte fordringshavere som samtykker til dette, jf. § 34 tredje ledd. En slik ordning krever også nødvendige generalforsamlingsbeslutninger, som kan treffes med alminnelig flertall, jf. § 35.

Flertallskravet ved rekonstruksjon med tvangsakkord ble endret i rekonstruksjonsloven sammenliknet med konkurslovens regler. Etter konkursloven gjaldt krav om henholdsvis 3/5 flertall og 3/4 flertall avhengig av hva akkordforslaget gikk ut på, jf. konkursloven § 43. Flertallskravet gjaldt også både for antallet fordringshavere som har deltatt i avstemningen, og for andelen av det samlede beløpet som gir stemmerett.

7.2 Forslaget i høringsnotatet 13. januar 2023

Rekonstruksjons- og insolvensdirektivets hovedregel er at et rekonstruksjonsforslag vedtas av de berørte partene hvis det oppnås et flertall av størrelsen av kravene eller interessene i hver klasse, jf. artikkel 9 nr. 6. Medlemsstatene kan dessuten kreve at det må oppnås et flertall av antallet av

berørte parter i hver klasse. I høringsnotatet foreslo departementet, i samsvar med direktivets regulering, at et rekonstruksjonsforslag kan vedtas med tilslutning fra et flertall i samtlige stemmeklasser, jf. forslaget til § 46 annet ledd.

Hvilket flertall som skal kreves for vedtakelse innen hver klasse, er etter direktivet i utgangspunktet opp til medlemsstatene. Flertallskravet kan imidlertid ikke være strengere enn 75 prosent av størrelsen av kravene eller interessene i hver klasse eller eventuelt av antallet av berørte parter i hver klasse. Departementet foreslo i høringsnotatet at flertallskravet skal anses oppfylt dersom fordringer som representerer minst en halvdel av det samlede stemmeberettigede beløpet innen hver klasse, har stemt for forslaget.

Videre ble det foreslått at klasseinndeling skulle være valgfritt for små og mellomstore bedrifter. I de tilfellene hvor de stemmeberettigede dermed ikke blir delt inn i klasser, foreslo departementet å videreføre det gjeldende flertallskravet for vedtakelse av et rekonstruksjonsforslag. Det innebærer at forslaget vil kunne vedtas med alminnelig flertall av det samlede stemmeberettigede beløpet.

Dersom rekonstruksjonsforslaget ikke oppnår tilstrekkelig flertall etter direktivets hovedregel, har direktivet også regler som gir grunnlag for at forslaget på nærmere vilkår kan tvinges igjennom mot en kreditorclasses eller flere kreditorclasses vilje – såkalt «cross-class cram-down», se direktivet artikkel 11. Departementet foreslo i høringsnotatet å innføre slike regler på nærmere vilkår.

Slik som etter rekonstruksjons- og insolvensdirektivet artikkel 11 nr. 1 første ledd foreslo departementet at gjennomtvungelse som utgangspunkt skal forutsette samtykke fra skyldneren. Alternativt ble det foreslått at kravet til samtykke bare skal gjelde for skyldnere som faller innenfor definisjonen små og mellomstore virksomheter. Også direktivet åpner for en slik variasjon i artikkel 11 nr. 1 annet ledd. Departementet uttalte:

«Spørsmålet må sees i sammenheng med forslaget om at rekonstruktøren skal ha adgang til å fremme et alternativt rekonstruksjonsforslag. Det er først hvis det åpnes for dette, at det antas å ha betydning om gjennomtvungelse skal forutsette samtykke fra skyldneren eller ikke. Sammenhengen mellom reglene vil da innebære at skyldneren kan risikere at det tvinges igjennom et rekonstruksjonsforslag med et annet innhold enn skyldneren ønsker.

Dette reiser også spørsmål om hvilken innflytelse eierne bør ha på rekonstruksjonsforhandlingene. Selv om samtykke fra skyldneren er noe annet enn samtykke fra eierne, vil skyldneren normalt være omforent med eierne. Eiernes innstilling til gjennomtvungelsen av et rekonstruksjonsforslag antas derfor normalt å ville få stor betydning for om skyldneren samtykker.

Som det fremgår i punkt 18, reiser det seg også et spørsmål om aksjeeierne bør gis stemmerett ved avstemningen over et rekonstruksjonsforslag som omfatter tiltak som forutsetter generalforsamlingsbeslutning etter aksjeloven eller allmennaksjeloven kapittel 10, 11 og 12. Til gjengjeld vil i så fall en vedtatt og stadfestet rekonstruksjonsplan erstatte de nødvendige generalforsamlingsbeslutningene. Skal aksjeeierne gis slik stemmerett, vil de typisk være en klasse som et rekonstruksjonsforslag kan tvinges igjennom overfor. Dette har sammenheng med vilkårene for gjennomtvungelse (se nedenfor) og at aksjeeierne normalt er sist i prioritetsrekken ved en konkurs. Gis aksjeeierne slik stemmerett, må det trolig også være en forutsetning etter direktivet at det ikke stilles krav om samtykke fra skyldneren for gjennomtvungelse av et rekonstruksjonsforslag der skyldneren er et stort foretak. Hvis ikke, vil eierne gjennom sin innflytelse på skyldneren kunne ha mulighet til å hindre ethvert rekonstruksjonsforslag, noe som neppe kan være direktivets intensjon. I Norge ville dette også gitt aksjeeierne større innflytelse over rekonstruksjonsforhandlingene enn i dag, noe som neppe er hensiktsmessig.

Departementet antar imidlertid at det også uavhengig av om aksjeeierne gis stemmerett, kan være gode grunner til ikke å stille krav om samtykke fra skyldneren for gjennomtvungelse av et rekonstruksjonsforslag der skyldneren er et stort foretak. Når direktivet åpner for at samtykkekravet kan begrenses til mikroforetak og små og mellomstore foretak, antas det å ha sammenheng med at store foretak ofte vil ha mange ansatte og for øvrig stor samfunnsmessig betydning. Det kan igjen tilsi at hensynet til økte muligheter for vellykkede rekonstruksjoner og videre drift av levedyktige virksomheter – og dermed hensynet til ansatte og samfunnet for øvrig – bør veie tyngre enn hensynet til skyldnerens innflytelse og kontroll. En mulighet til å få stadfestet forslaget mot skyldnerens vilje antas for øvrig også å kunne bedre forutsetningene for at partene kan bli enige allerede under forhandlingene om forslaget.

I lovforslaget § 46 fjerde ledd er det ut fra dette inntatt en regel om at gjennomtvungelse overfor kreditorclasser ikke krever samtykke fra skyldneren når skyldneren er et stort foretak. Hva som er den riktige løsningen her, er ikke opplagt, og departementet ber særskilt om høringsinstansenes syn på spørsmålet.

Etter direktivet er det opp til medlemsstatene å velge om «skyldneren» i forbindelse med samtykkekravet skal forstås som skyldnerens styre eller et visst flertall av eierne der skyldneren er en virksomhet. Departementet foreslår ikke noen særregulering av dette. Hvem som kan samtykke på vegne av en skyldner som er en juridisk person, vil dermed følge av den alminnelige sammenslutningsretten.»

For at et forslag til rekonstruksjonsplan skal kunne tvinges gjennom overfor en klasse som ikke samtykker, stiller rekonstruksjons- og insolvensdirektivet krav om at et tilstrekkelig antall av de øvrige klassene har stemt for forslaget, jf. artikkel 11 nr. 1 b ii). Vilkåret aktualiserer to spørsmål:

1. hvor stor tilslutning skal kreves innenfor den enkelte klasse for at den samlet skal anses å ha sluttet seg til gjennomtvungelse av rekonstruksjonsforslaget, og
2. hvor mange av de øvrige klassene må samtykke for at et tilstrekkelig antall anses å ha samtykket.

Når det gjelder det første spørsmålet, ga departementet i høringsnotatet uttrykk for tvil om hvilken løsning som ville være best, men foreslo å kreve 2/3 flertall.

Departementet uttalte:

«Det kan være at det bør stilles krav om alminnelig flertall også her. Et krav om alminnelig flertall vil dels bidra til å øke sannsynligheten for vellykkede rekonstruksjoner, og dels hindre at et mindretall innenfor den enkelte klassen kan forhindre en plan som flertallet støtter. I tillegg vil det gi enklere regler dersom flertallskravet for tilslutning innad i hver klasse er likt ved vedtakelse etter hovedregelen om flertall i samtlige klasser og ved gjennomtvungelse.

Regler om gjennomtvungelse overfor kreditorclasser er samtidig en nyvinning i norsk rett, og et krav om alminnelig flertall innen hver klasse er relativt lavt. Departementet ser det som usikkert om kombinasjonen av dette vil innebære en for stor vektning av hensynet til flertallet av fordringshaverne på mindretallets bekostning. Etter en foreløpig vurdering er departementet derfor tilbøyelig til å anta at det bør stilles et krav om to tredels flertall innen hver klasse for at den skal kunne anses å ha sluttet seg til en gjennomtvungelse av rekonstruksjonsforslaget. Dette fremgår av lovforslaget § 46 tredje ledd nr. 1. Det er noe uklart om rekonstruksjons- og insolvensdirektivet åpner for en slik differensiering av stemmekravene, men det synes ikke å være uttrykkelige bestemmelser til hinder for en slik løsning.»

Etter direktivet kan tilstrekkelig tilslutning fra de øvrige klassene skje på to alternative måter. I høringsnotatet oppsummerer departementet de to alternativene i artikkel 11 nr. 1 b ii) på følgende måte:

«Regelen kan fremstå som vanskelig tilgjengelig, men forstås som at gjennomtvungelse forutsetter tilslutning fra enten et flertall av stemmeklassene, hvorav minst en må være en klasse

av sikrede fordringshavere eller fordringshavere med prioritet foran ordinære usikrede fordringshavere, eller minst én stemmeklasse som består av fordringshavere som må antas å ville få dekning enten etter en verdsettelse av skyldneren som et «going concern», eller ved en konkurs.»

Det følger av direktivet at medlemsstatene kan velge å øke minimumsantallet av klasser som må tiltre planen etter det andre alternativet. Dette kan gjøres «uden nødvendigvis at kræve, at alle disse klasser efter en værdiansættelse af skyldner som en going concern fyldestgøres eller bevarer eventuelle interesser i henhold til national ret», jf. fortalen punkt 54 hvor det samtidig uttales:

«Medlemsstaterne bør imidlertid ikke kræve samtykke fra alle klasser. Hvis der kun er to kreditorclasser, bør samtykke fra mindst én klasse følgelig betragtes som fyldestgørende, hvis de øvrige betingelser for anvendelsen af en mekanisme til gennemtvungelse over for alle kreditorclasser er opfyldt.»

Medlemsstatene kan også velge om tilslutningen etter det andre alternativet må være fra «berørte» parter eller «skadelidte parter» i betydningen fordringshavere hvor det skjer en verdiforringelse av fordringene, jf. også her fortalen punkt 54.

Departementet foreslo at gjennomtvungelse av et rekonstruksjonsforslag overfor kreditorclasser skal forutsette tilslutning fra

- 1) et flertall av klassene, hvorav minst én av klassene er en klasse med sikrede eller fortrinnsberettigede fordringshavere, eller
- 2) minst halvparten av klassene, hvorav alle med rimelighet kan antas å ville få dekning ved konkurs.

Departementet uttalte i høringsnotatet:

«Når det gjelder det første alternativet, gjør departementet oppmerksom på sammenhengen med spørsmålet om hvem som gis stemmerett, se punkt 16. Slik lovforslaget er utformet, vil det være en forutsetning for gjennomtvungelse etter dette alternativet at det finnes sikrede eller fortrinnsberettigede fordringshavere som er villige til å akseptere en eller annen form for begrensning av sine krav eller rettigheter i rekonstruksjonsforslaget. Først da vil de være stemmeberettiget og kunne gi tilslutning til forslaget.

Når det gjelder det andre alternativet, innebærer forslaget at det stilles krav om tilslutning fra klasser som utgjør minst halvparten av det samlede antall klasser, noe som er et strengere krav enn direktivets minimumskrav om tilslutning fra minst én klasse. Minst halvparten av det samlede antallet klasser må også, i tillegg til å gi tilslutning, med rimelighet kunne antas å ville få dekning ved konkurs. Også dette er strengere enn direktivets minimumskrav. Avhengig av antallet klasser kan det samtidig være et mindre strengt krav enn i svensk rett. I dansk rett gjelder det ikke en tilsvarende kvalifikasjon.

Forslaget reflekterer at departementet foreløpig vurderer det slik at direktivets minimumskrav går noe langt i å åpne for gjennomtvungelse av et rekonstruksjonsforslag mot en eller flere kreditorclassers vilje. Det er riktignok flere mekanismer både i vilkårene for gjennomtvungelse for øvrig og i vilkårene for stadfestelse som skal sikre mot urimelige utfall også for disse fordringshaverne. Klasseinndeling og regler om gjennomtvungelse er likevel noe nytt i norsk rett. Det reiser seg et spørsmål om en adgang til gjennomtvungelse med støtte kun fra én kreditorklasse, uavhengig av hvor mange kreditorclasser som finnes, vil innebære en for stor vektlegging av hensynet til å kunne oppnå en rekonstruksjon sammenholdt med hensynet til fordringshavere som motsetter seg dette.

Samtidig ser departementet visse betenkeligheter med å foreslå et fast høyere tall, slik som i Sverige. For det første har dette sammenheng med forslaget om at det kun er der partene faktisk er berørt av et forslag, at de vil ha stemmerettigheter. Avhengig av hvordan et forslag er

utformet, kan man da se for seg rekonstruksjonsforhandlinger hvor det er færre stemmeklasser enn lovens minimumskrav fordi det ikke er stemmeberettigede fordringshavere i alle klassene. For det andre synes dette vanskelig å forene med direktivets føringer om at det bør være tilstrekkelig med tilslutning fra minst én klasse dersom det kun er to kreditorklasser. Et krav om tilslutning fra minst halvparten av klassene synes å ligge nærmere direktivets regler.

Forslaget innebærer for øvrig å bruke antatt dekning ved konkurs som alternativ, og ikke antatt dekning ved en verdsettelse av skyldneren som en «going concern». Det vises til at alternativet til en rekonstruksjon normalt vil være konkurs. Tilsvarende alternativ er også benyttet i Sverige.

Departementet ber om innspill fra høringsinstansene til forslaget, og er særlig i tvil om hvor mange og hvilke klasser det bør stilles krav om tilslutning fra.»

I tillegg til å stille vilkår om tilstrekkelig oppslutning blant de øvrige klassene stiller rekonstruksjons- og insolvensdirektivet følgende vilkår for gjennomtvungelse, jf. artikkel 11 nr. 1:

- 1) Forslaget må oppfylle vilkårene for stadfestelse, jf. artikkel 10 nr. 2 og 3.
- 2) Forslaget må sikre at klasser som ikke samtykker, enten behandles minst like gunstig som enhver annen klasse av samme rangorden og gunstigere enn enhver klasse med lavere prioritet (relativ prioritet).
- 3) Ingen klasse av berørte parter kan etter rekonstruksjonsforslaget få eller bevare mer enn det fulle beløp av sine fordringer eller interesser.

Istedenfor vilkåret om relativ prioritet, jf. punkt 2), åpner direktivet for at det kan stilles vilkår om at fordringer i en kreditorklasse som ikke samtykker, skal «fyldestgøres fuldt ut på samme eller tilsvarende måte», hvis en lavere prioritert klasse skal tilgodeses eller bevare eventuelle interesser i henhold til forslaget (absolutt prioritet), jf. artikkel 11 nr. 2 første ledd. Velger man dette alternativet, åpner direktivet også for at det kan gis regler som fraviker regelen hvis det er nødvendig for å nå målene med rekonstruksjonsforslaget, og hvis forslaget ikke urimelig skader eventuelle berørte parters rettigheter eller interesser. I fortalen punkt 56 er det pekt på at slike regler kan anses ønskelig «f.eks. når det skønnes rimelig, at kapitaleiere bevarer visse interesser i henhold til planen, selv om en høyere prioritert klasse er forpliktet til at acceptere en nedsættelse af sine krav, eller at væsentlige leverandører, der er omfattet af bestemmelsen om suspension af individuel kreditorforfølgning, betales før højere prioriterede kreditorklasser». Videre uttales det at medlemsstatene bør kunne velge hvilken av disse beskyttelsesmekanismene de vil innføre.

I samsvar med kravet nevnt i nr. 1) over foreslo departementet at et rekonstruksjonsforslag bare kan tvinges gjennom overfor kreditorklasser så lenge ingen klasse får eller bevarer mer enn det fulle beløp av sine fordringer eller interesser, jf. forslaget til § 46 tredje ledd nr. 3. I tillegg foreslo departementet at ethvert rekonstruksjonsforslag må stadfestes for å få virkning etter loven, og forslaget må derfor oppfylle vilkårene for stadfestelse, noe som også er i samsvar med rekonstruksjons- og insolvensdirektivet, jf. nr. 3) over.

Departementet foreslo videre å bruke direktivets vilkår om absolutt prioritet som vilkår for gjennomtvungelse, men med visse unntak. Etter departementets forslag må klasser som ikke gir tilslutning til rekonstruksjonsforslaget, som hovedregel behandles minst like fordelaktig som andre klasser med lik prioritet og gis full dekning før en klasse med lavere prioritet gis dekning eller beholder noen rettigheter etter forslaget, se forslaget i høringsnotatet § 46 tredje ledd nr. 2.

Departementet uttalte at vilkåret om absolutt prioritet beskytter interessene til klassene av fordringshavere. I tillegg vil den enkelte fordringshaveren etter forslaget være individuelt beskyttet gjennom den såkalte testen av fordringshavernes beste interesser i reglene om stadfestelse. Vilkåret om absolutt prioritet hindrer at en lavere prioritert klasse får dekning hvis en klasse med bedre prioritet, som motsetter seg rekonstruksjonsforslaget, ikke får full dekning.

Fra den foreslåtte hovedregelen ble det foreslått flere unntak. Unntaksadgangen gjelder både kravet til full dekning før en lavere prioritert klasse gis dekning eller beholder noen rettigheter og kravet til minst like fordelaktig behandling som andre klasser med lik prioritet. Departementet uttalte:

«For det første foreslås det i lovforslaget § 46 fjerde ledd annet punktum et unntak om at et forslag kan gå ut på at enhver fordringshavers samlede tilgodehavende skal dekkes fullt opp til en viss sum. Regelen viderefører gjeldende § 34 annet ledd. Samtidig vil retten etter lovforslaget kunne nekte stadfestelse dersom rekonstruksjonsplanen ikke fremstår som rimelig og rettferdig. Departementet antar at dette vil gi tilstrekkelig sikkerhet mot urimelige utfall.

For det andre foreslås det at vilkåret ikke skal være til hinder for at det kan foreslås rimelige endringer i tidspunktet for innfrielse av en fordring og hvilke betalingsmidler en fordring kan innfris med. Kravet om «rimelighet» er ment å tydeliggjøre at det må foretas en konkret vurdering av om slike justeringer får urimelige konsekvenser for fordringshaveren. Forslaget har bakgrunn i direktivets fortale punkt 55 og har til hensikt å sikre en viss fleksibilitet. Unntaket vil blant annet etter omstendighetene kunne åpne for en viss differensiering mellom fordringshavere med lik prioritet, for eksempel mellom driftskritiske fordringshavere og andre.

For det tredje foreslås det i § 46 fjerde ledd tredje punktum et mer generelt og skjønnsmessig unntak der dette anses nødvendig eller rimelig for å nå målene med rekonstruksjonsforslaget og forslaget ikke urimelig skader de berørte partenes rettigheter eller interesser. Unntaksadgangen der dette antas nødvendig, samsvarer med direktivets regler, mens en eventuell unntaksadgang også der det anses rimelig, vil gå noe lenger.

Forslaget må på dette punktet sees i sammenheng med spørsmålet om eiernes innflytelse på rekonstruksjonsforhandlingene, se punkt 18. Det vurderes her om det bør foreslås at en rekonstruksjonsplan med tiltak som krever generalforsamlingsbeslutning etter aksjeloven eller allmennaksjeloven kapittel 10, 11 eller 12, skal kunne tvinges gjennom overfor aksjeeierne og erstatte nødvendige generalforsamlingsbeslutninger. Dette vil eventuelt være en stor endring i norsk rett, som kan fremstå som inngripende for aksjeeierne. Foreslås det slike regler, vil en unntaksfri regel om absolutt prioritet i samsvar med rekonstruksjons- og insolvensdirektivet samtidig være til hinder ikke bare for at lavere prioriterte fordringshavere gis dekning før høyere prioriterte fordringshavere gjør det, men også at for aksjeeierne kan beholde eierinteresser med mindre alle klasser med bedre prioritet gis full dekning – noe de normalt ikke vil.

Departementet antar at dette vil gå for langt i å vektlegge fordringshavernes interesser over eiernes, selv om skyldneren er insolvent og eiernes aksjekapital ville vært tapt i en konkurs. Regelverket bør trolig legge til rette for en rimelig fordeling av byrdene ved en rekonstruksjon, og det fremstår ikke nødvendigvis rimelig at eierinteressene under enhver omstendighet skal stå tilbake for fordringshaverne. Ikke minst kan en unntaksfri regel om absolutt prioritet innebære at skyldneren, og dermed også eierne, får få insentiver til å innlede rekonstruksjonsforhandlinger eller til å gå med på en løsning med gjennomtvungelse, jf. også lignende vurderinger i SOU 2021:12 på side 479 og 480. Behovet for å la eierne beholde eierinteresser synes også å være en av grunnene til at det i direktivet er åpnet for visse unntak fra regelen om absolutt prioritet, jf. artikkel 11 nr. 2.

Mellom fordringshaverne legges det til grunn at adgangen til å gjøre unntak der dette anses nødvendig eller rimelig for å nå målene med rekonstruksjonsforslaget, og forslaget ikke urimelig skader de berørte partenes rettigheter eller interesser, bør være snever og anvendes med

forsiktighet. Departementet ber samtidig om høringsinstansenes innspill til hvor snever adgangen bør være.»

Et særskilt spørsmål som departementet tok opp i høringsnotatet, er hvordan kravet til flertall skal beregnes. I forslaget tok departementet utgangspunkt i at samtlige flertallskrav skal beregnes ut fra fordringens beløp og ikke antall fordringshavere. Departementet ba imidlertid om innspill fra høringsinstansene på om i stedet burde stilles krav både om flertall av fordringens beløp og antall fordringshavere. Om dette uttaler departementet i høringsnotatet:

«For samtlige flertallskrav etter forslaget vil tilslutning innenfor klasser av fordringshavere, som i dag, beregnes ut fra fordringens beløp og ikke antall fordringshavere. Et alternativ er å stille flertallskrav både til fordringens beløp og til antall fordringshavere. Dette vil gi økt beskyttelse for mindre fordringshavere der skyldneren har én eller flere store fordringshavere, men det hever samtidig terskelen for å kunne nå frem med en vellykket rekonstruksjon. I lovforslaget er det siste hensynet tillagt mest vekt på dette punktet, men høringsinstansene bes om innspill til avveiningen. Det vises i den forbindelse til at flere andre land stiller krav om flertall også blant antallet fordringshavere.»

På bakgrunn av innspill som var kommet i departementets innspill- og evalueringsrunder, tok departementet opp spørsmålet om hvilken krets flertallskravet bør ta utgangspunkt i. Mer konkret er spørsmålet om flertallskravet bør beregnes utfra den gruppen som aktivt har stemt over rekonstruksjonsforslaget, eller om fordringshavere som av ulike grunner avstår fra å stemme, også skal telles med. Departementet stilte seg skeptisk til at flertallskravet skal beregnes kun utfra de aktive fordringshaverne og uttalte i høringsnotatet:

«Etter forslaget beregnes flertallskravene ut fra hvor mange som aktivt har stemt for rekonstruksjonsforslaget. Departementet har merket seg at *Konkursrådet*, *Advokatforeningen*, *Advokatfirmaet BÅHR* og *Kvale Advokatfirma DA* tar til orde for alternative løsninger, men departementet ser visse betenkeligheter med dette. Riktignok hadde man i dansk rett tidligere en slik alternativ løsning, men dette er endret ved gjennomføringen av direktivet. I utredningen til Villars-Dahl er det også tatt til orde for at de danske reglene, slik de lød da utredningen ble avgitt, kan synes å gå for langt, se side 50 flg. Kravet om alminnelig flertall er allerede relativt lavt, og det er kort tid siden det ble senket ved de midlertidige reglene i rekonstruksjonsloven. I lys av de øvrige endringene i avstemningsreglene som foreslås i høringsnotatet, og særlig reglene om gjennomtvungelse, antar departementet at flertallskravene fortsatt bør beregnes basert på aktive stemmer.»

7.3 Departementets forslag

Departementet foreslår flere endringer i reglene om vedtakelse av rekonstruksjonsplanen, både på bakgrunn av forslaget om at pantesikrede fordringer kan omfattes av rekonstruksjonsplanen, innspill i høringen og en fornyet vurdering av hva som vil gi hensiktsmessige vedtakelsesregler. Bestemmelsen om avstemning foreslås i høringsnotatet her delt inn i to bestemmelser, en om «alminnelig» vedtakelse dersom alle klasser gir tilslutning til forslaget, og en bestemmelse om vedtakelse dersom ikke alle klasser gir sin tilslutning.

Etter forslaget anses for det første rekonstruksjonsplanen som vedtatt dersom alle klassene har gitt tilslutning til det, se lovforslaget § f første ledd. I annet ledd foreslår departementet at det oppstilles et skjerpet flertallskrav for at en klasse av pantesikrede fordringshavere skal anses å ha gitt tilslutning til forslaget. Ettersom pantesikrede fordringshavere har en særlig beskyttet dekningsrett, samt at

verdsettelsen av kravet i en rekonstruksjon nødvendigvis vil bero på et visst skjønn, er det rimelig at pantesikrede fordringshavere kan binde et mindretall til å godta løsninger som er bedre enn konkurrs, bare dersom et kvalifisert flertall i klassen av pantesikrede fordringshavere mener planen bør godtas. For at en klasse av pantesikrede fordringshavere skal anses å ha gitt sin tilslutning til planen, kreves det etter forslaget to tredels flertall av det samlede beløpet blant fordringshaverne som har deltatt i avstemningen i den aktuelle klassen. Ettersom det foreslås et skjerpet flertallskrav for pantesikrede fordringer, foreslår departementet at kravet skal beregnes blant de som faktisk har deltatt i stemmegivningen.

For øvrige fordringshavere anses etter tredje ledd den enkelte klasse å ha gitt sin tilslutning enten dersom fordringshavere som representerer minst halvparten av det samlede beløpet i den aktuelle klassen, har stemt for forslaget, eller dersom fordringshavere som representerer minst to tredeler av det samlede beløpet blant fordringshavere som har deltatt i avstemningen i den aktuelle klassen, har stemt for forslaget. Forslaget innebærer at kravet om alminnelig flertall i utgangspunktet videreføres for denne gruppen av fordringshavere, men det åpnes for at et flertall kan beregnes kun blant de som har deltatt i avstemningen, men da med et kvalifisert flertallskrav. Forslaget er ment å gjøre det lettere å få vedtatt et forslag dersom mange fordringshavere avholder seg fra å stemme over rekonstruksjonsplanen, for eksempel fordringshavere som av ulike grunner ikke ønsker å delta i avstemningen over rekonstruksjonen, men ikke nødvendigvis er imot planen.

En klasse av aksjeeiere anses etter forslaget å ha gitt sin tilslutning til planen dersom minst halvparten av de avgitte stemmene og aksjekapitalen som har deltatt i avstemningen, har stemt for forslaget, jf. fjerde ledd.

Dersom rekonstruksjonsplanen ikke får det nødvendige flertall i alle klassene, foreslår departementet, på samme måte som i høringsnotatet fra 13. januar 2023, at forslaget likevel kan vedtas gjennom reglene om gjennomtvvingelse. Disse reglene følger av § g i lovforslaget. Departementets forslag om gjennomtvvingelse avviker likevel på noen punkter fra forslaget i høringsnotatet 13. januar 2023.

For det første foreslår departementet at det ikke skal gjelde noe krav til samtykke fra skyldneren for gjennomtvvingelse av et forslag om rekonstruksjon. Bakgrunnen for å kreve skyldnerens samtykke ved gjennomtvvingelse etter forslaget i høringsnotatet 13. januar 2023 var at rekonstruktøren skulle kunne fremme et alternativt rekonstruksjonsforslag. Departementet ser det ikke som aktuelt å følge opp dette forslaget. Det er skyldneren som må kunne oppfylle og leve med konsekvensene av rekonstruksjonsplanen etter at den er vedtatt, og det er skyldnerens styre som har ansvaret for selskapet. Departementet ser det ikke som forenlig med dette at rekonstruktøren på egen hånd skal kunne fremme et eget rekonstruksjonsforslag. Slik departementet ser det, vil det være tilstrekkelig at rekonstruktøren eller rekonstruksjonsutvalget må samtykke til at et nytt rekonstruksjonsforslag legges frem, dersom skyldnerens første rekonstruksjonsforslag ikke oppnår det nødvendige flertall. Som en konsekvens av dette ser departementet det heller ikke som hensiktsmessig at det stilles krav om skyldnerens samtykke for at en rekonstruksjonsplan kan gjennomtvvinges. Planen vil da være utarbeidet av skyldneren, og det er vanskelig å se noen grunn til at

skyldneren i tillegg skal ha vetorett ved gjennomtvingelsen. Det vil også være uheldig å åpne for press mot styret underveis i rekonstruksjonsforhandlingen.

Når det gjelder spørsmålet om hvor stor andel av klassene som må ha stemt for forslaget, ble det i høringsnotatet 13. januar 2023 som nevnt foreslått to alternativer: enten at forslaget får tilslutning fra et flertall av klasser, hvorav minst én omfatter sikrede eller fortrinnsberettigede fordringshavere, eller minst halvparten av klassene, hvorav alle omfatter fordringshavere som kan forventes å få betalt ved en konkurs. Slik departementet nå ser det, bør det være tilstrekkelig å kreve at det oppnås flertall fra flere enn halvparten av klassene, hvorav minst én omfatter fordringshavere som kan forventes å få betalt ved en konkurs. De øvrige vilkårene for gjennomtvingelse vil beskytte fordringshaverne og aksjeeierne fra urimelige resultater. Ved avgjørelsen av om en klasse har gitt tilslutning, vil samme regel gjelde som ved alminnelig vedtakelse etter § f. I høringsnotatet 13. januar 2023 ble det oppstilt et krav om kvalifisert flertall *innad* i klassene ved gjennomtvingelse. Departementet mener etter en fornyet vurdering at det er tilstrekkelig å kreve at klassene har gitt tilslutning etter samme krav som ved alminnelig vedtakelse. Ulike flertallskrav vil komplisere reglene unødige.

En av klassene som har stemt for, må som nevnt være en klasse som kan forventes å få betalt ved en konkurs, jf. første ledd nr. 1. Vilkåret innebærer bare at fordringshaverne må forventes å få *noe* ved en konkurs, ikke at de skal få fullt betalt eller over en viss dekning.

Departementet har vurdert om det bør kreves at pantesikrede kreditorklasser alltid må ha stemt for forslaget dersom det skal kunne vedtas ved gjennomtvingelse. På grunn av regelen om absolutt prioritet som legges til grunn for reglene om gjennomtvingelse, jf. nedenfor, mener departementet at en slik regel ikke er nødvendig. Det fremgår av forslaget til § g annet ledd annet punktum at det ikke kan gjøres unntak fra vilkårene i første ledd nr. 2 for pantesikrede fordringshavere. Har en klasse av pantesikrede fordringshavere stemt imot forslaget, må disse dermed behandles minst like fordelaktig som andre pantesikrede fordringshavere og gis full dekning før noen fordringshavere av lavere rang kan gis dekning for at planen skal kunne vedtas. Den eneste situasjonen der pantesikrede fordringshavere i en klasse som har stemt mot planen, etter forslaget teoretisk kan tenkes å ikke få full dekning, er dersom det kun er pantesikrede fordringshavere som får noe etter rekonstruksjonsplanen, og klassen av pantesikrede har stemt mot planen, men planen har likevel fått flertall, herunder at en klasse som ville fått noe ved en konkurs (men likevel har akseptert å ikke få noe under planen) har stemt for. Departementet anser det svært lite sannsynlig at en slik situasjon skal kunne oppstå. Skulle man mene at dette vil bli et problem i praksis, måtte det i så fall kreves at pantesikrede fordringshavere alltid må ha stemt for en plan for at gjennomtvingelse skal kunne skje. Da mister man imidlertid muligheten for å kunne pålegge slike fordringshavere å akseptere f.eks. en betalingsutsettelse på markedsmessige vilkår, noe som vil være lite hensiktsmessig. Departementet foreslår derfor ikke en slik løsning.

Et sentralt vilkår i bestemmelsen om gjennomtvingelse er prinsippet som følger av første ledd nr. 2 om at fordringshavere i klasser som har stemt mot planen, skal behandles minst like fordelaktig som fordringshavere av samme prioritet, og gis «full dekning» før fordringshavere med lavere prioritet kan gis dekning eller beholder rettigheter etter planen (prinsippet om absolutt prioritet). «Full dekning»

er ment å forstås slik at løsningen fordringshaveren tilbys, har tilsvarende økonomisk verdi som kravet. Vilkåret er ikke ment å være til hinder for at det kan foreslås endringer som ikke påvirker kravets dekning, slik som betalingsutsettelse på markedsmessige vilkår eller andre tilsvarende endringer i innfrielsesbetingelser. For pantesikrede fordringer er det den reelt sikrede delen av kravet, etter verdsettelse av pantet under rekonstruksjonen, som skal ha full dekning etter bestemmelsen. Hva som vil utgjøre full dekning for en pantesikret fordring, må etter forslaget vurderes konkret. Betalingsutsettelse på markedsmessige vilkår kan vurderes, eller pant i et annet objekt enn det opprinnelige så lenge det gis like god sikkerhet som det opprinnelige pantet. Det kan være et alternativ å spesifisere i lovteksten hva som vil utgjøre «full dekning», særlig for pantesikrede krav. Vi tar gjerne imot høringsinstansenes syn på dette.

Etter lovforslaget er regelen om absolutt prioritet begrenset til fordringshavere. Det innebærer at det ikke er et hinder for gjennomtvungelse overfor en klasse av fordringshavere som har stemt mot planen, at aksjeeierne beholder eierinteresser etter rekonstruksjonsplanen. Departementet antar etter en fornyet vurdering at et utgangspunkt om at alle andre klasser må få full dekning før aksjeeierne kan beholde noen av sine eierinteresser, ikke er hensiktsmessig. En bestemmelse som går ut på at aksjeeierne omfattes av regelen om absolutt prioritet, ville normalt innebære at aksjekapitalen skrives ned til null i rekonstruksjonsforhandlingen. Unntak fra dette måtte da følge av unntaket fra absolutt prioritetsregelen i § g annet ledd, noe som etter departementets syn fremstår som en noe tungvint løsning. Ettersom aksjeeierne er sist i prioritetsrekkefølgen etter en regel om absolutt prioritet, er det heller ingen annen grunn til å la aksjeeierne omfattes av bestemmelsen for å gi dem noe vern mot behandling under rekonstruksjonsplanen.

Siden en rekonstruksjonsplan etter lovforslaget kan tvinges gjennom overfor aksjeeierne dersom et flertall av øvrige klasser har stemt for forslaget, vil aksjeeierne i mange tilfeller bli tvunget til å akseptere begrensninger i deres rettigheter som en del av rekonstruksjonsforhandlingen. Løsninger der aksjeeierne må «bidra» i rekonstruksjonen gjennom at aksjekapitalen settes ned, eventuelt kombinert med forutsetninger om innskudd av ny kapital, vil regelmessig kunne løses på grunnlag av forhandlinger.

I en rekonstruksjon kan det være behov for å gi enkelte fordringshavere en bedre løsning enn andre fordringshavere. Bestemmelsen i lovforslaget § g første ledd nr. 2 begrenser adgangen til å gjøre dette. Fordringshavere i klasser som har stemt mot rekonstruksjonsplanen, kan i utgangspunktet ikke stilles dårligere enn andre fordringshavere med samme prioritet. Fordringshavere i klasser som stemmer mot, kan som utgangspunkt heller ikke behandles mindre gunstig enn fordringshavere av lavere prioritet. Bestemmelsen krever dermed at den eller de klassene av fordringshavere som stilles mindre gunstig enn andre fordringshavere av samme eller lavere prioritet, samtykker til dette ved å stemme for rekonstruksjonsplanen. Departementets forslag er utformet slik at fordringshavere i klassen som har stemt mot, skal sammenliknes både med fordringshavere som berøres av planen, og fordringshavere som holdes uberørt av planen.

Etter gjeldsforhandlingsreglene i konkursloven gjelder det et krav til likebehandling av fordringshavere både ved frivillig løsning, jf. konkursloven § 23 annet ledd, og ved tvangsakkord, jf. § 48 nr. 3. I rekonstruksjonsloven ble kravet til likebehandling fjernet for frivillig rekonstruksjon og lempet for rekonstruksjon

med tvangsakkord ved at likebehandlingskravet i stadfestelsesbestemmelsen i konkursloven § 48 nr. 3 ikke ble videreført. I spesialmerknaden til den tilsvarende bestemmelsen i rekonstruksjonsloven blir det i Prop. 75 L (2019-202) side 73 vist til utredningen «Rekonstruksjon i turbulente tider», der endringen er begrunnet i behovet for mer fleksibilitet i løsningene ved tvangsakkord. Hovedregelen skal imidlertid fortsatt være likebehandling, og retten skal ifølge merknaden vurdere om et forslag om å fravike likebehandlingsregelen er "rimelig og rettfærdig" for kreditorene etter rekonstruksjonsloven § 48 nr. 1. Etter forslaget i høringsnotatet her vil adgangen til å forskjellsbehandle fordringshavere av samme prioritet følge av reglene om gjennomtvungelse. Det er liten grunn til å forby forskjellsbehandling som har tilslutning fra alle klasser. Forskjellsbehandling som er gunstig for kreditorfellesskapet, vil etter dette kunne godtas ved at flertallet i klassen samtykker til planen gjennom reglene for vedtakelse. Et mindretall i klassen kan dermed ikke motsette seg forskjellsbehandling mellom fordringshavere av lik prioritet dersom flertallet (beregnet etter reglene for den enkelte klassen) mener forskjellsbehandlingen er akseptabel. Tilsvarende gjelder for avvik fra prioritetsrekkefølgen som innebærer at fordringshavere med høyere prioritet får lavere dekning enn en klasse av lavere prioritet. Rene misbrukssituasjoner kan imidlertid retten forhindre selv om klassene har gitt tilslutning til forslaget gjennom reglene om stadfestelse (som ikke er en del av dette høringsnotatet).

Lovforslaget åpner imidlertid også for at det kan gjøres visse unntak fra vilkårene i § g første ledd nr. 2. Det kan være nødvendig for å kunne forhindre urimelige resultater og ikke stenge for gode rekonstruksjonsløsninger. Det kan gjøres unntak i den utstrekning dette anses nødvendig eller rimelig for å nå målene med rekonstruksjonsforslaget, se forslaget § g annet ledd første punktum. Det kan for eksempel være nødvendig å holde enkelte fordringshavere utenfor planen eller stille dem gunstigere enn andre fordringshavere etter planen for å oppnå formålet med rekonstruksjonen, for eksempel ved at kunder gis bedre dekning enn øvrige usikrede fordringshavere der det er nødvendig for skyldnerens videre drift, eller der driftskritiske fordringshavere holdes uberørt av planen fordi dette er nødvendig for å kunne drive skyldnerens virksomhet videre under rekonstruksjonen. Etter departementets forslag vil ikke adgangen til å gjøre unntak fra prinsippet om at fordringshavere av høyere prioritet som stemmer mot planen, må gis full dekning før fordringshavere av lavere prioritet gis dekning eller beholder noen rettigheter, ha så stor betydning i praksis. Dersom fortrinnsberettigede fordringshavere skal inkluderes i prioritetsrekkefølgen, se punkt 2 ovenfor, vil imidlertid denne adgangen kunne få større praktisk betydning.

Som nevnt kan det for pantesikrede fordringshavere likevel ikke gjøres unntak fra vilkåret i første ledd nr. 2, jf. annet ledd annet punktum.

Retten skal ved stadfestelsen av rekonstruksjonsplanen prøve om vilkårene for vedtakelse er oppfylt, slik at fordringshaverne kan få prøvet om vilkårene for å gjøre unntak fra prinsippet om absolutt prioritet er oppfylt.

8 Økonomiske og administrative konsekvenser

Økonomiske og administrative konsekvenser av forslaget om nye rekonstruksjonsregler i konkursloven er omtalt i høringsnotatet 13. januar 2023. Det er bare økonomiske og administrative konsekvenser av endringsforslagene i dette høringsnotatet som omtales her.

Forslaget om at pantesikrede fordringshavere skal kunne berøres av en rekonstruksjonsplan, antas å øke effektiviteten av rekonstruksjonsreglene og gjøre det enklere å få rekonstruert virksomheter som er levedyktige. I tillegg innebærer forslaget at handlingsrommet direktivet gir til å inkludere flere fordringer i rekonstruksjonen, utnyttes bedre. Dette vil kunne gi løsninger som i større grad tilsvarer løsninger i andre EU-land som bygger på direktivets regler.

For pantesikrede fordringshavere vil forslaget innebære en endring sammenliknet med gjeldende rett, der pantesikrede fordringer holdes utenfor rekonstruksjonsforhandlingen så langt pantesikkerheten strekker til. Disse fordringshaverne kan imidlertid også i dag påvirkes av en rekonstruksjon dersom sikkerheten ikke dekker hele kravet. Den sikrede og usikrede delen må verdsettes for å fastslå den stemmeberettigede usikrede delen av kravet, som vil få dividende ved en rekonstruksjon. Pantheftelser som ligger utenfor pantets antatte verdi, bortfaller ved en tvangsakkord, jf. rekonstruksjonsloven § 36. For den sikrede delen av kravet innebærer imidlertid ikke forslaget betydelige konsekvenser selv om det kan berøres av planen. For at pantesikrede fordringshavere skal kunne berøres for den sikrede delen av kravet, må et kvalifisert flertall av de pantesikrede fordringshaverne stemme for dette. Departementet legger på bakgrunn av dette til grunn at forslaget ikke vil få stor innvirkning på kredittmarkedet. Forslaget i høringsnotatet kan gi noe økte rekonstruksjonskostnader ved at det kan bli flere tvister om verdsettelse underveis i forhandlingene.

At klasseinndeling etter forslaget gjøres ufravikelig vil i utgangspunktet kunne øke kostnadene ved rekonstruksjonsforhandlingen noe sammenliknet med forslaget i høringsnotatet 13. januar 2023. Samtidig er forslaget utformet slik at det er stor fleksibilitet i hvordan klasseinndelingen gjøres, og klasseinndelingen trenger ikke å gjøres komplisert. Ønsker man kun å la usikrede fordringshavere omfattes av rekonstruksjonen, slik det er etter rekonstruksjonsloven og konkursloven i dag, er det adgang til det. Departementet legger på bakgrunn av dette til grunn at forslaget ikke i seg selv vil medføre økte rekonstruksjonskostnader, men at dette derimot vil kunne være en konsekvens av at flere virksomheter, med mer kompleks kapitalstruktur, kan nyttiggjøre seg reglene.

Konsekvenser for det offentlige i form av tilpasninger i domstolenes saksbehandlingssystem antas ikke å øke nevneverdig utover det som ble beskrevet i høringsnotatet 13. januar 2023. Forslaget om å inkludere pantesikrede fordringshavere i rekonstruksjonsforhandlingen kan bidra til flere rekonstruksjonssaker for domstolene sammenliknet med forslaget i høringsnotatet 13. januar 2023. Dette vil dekkes innenfor gjeldende budsjettammer.

9 Merknader til de enkelte bestemmelsene

Til § a

Bestemmelsen regulerer hvilke fordringer som kan berøres av en rekonstruksjonsplan. Forslaget innebærer at rekonstruksjonsplanen kan endre rettigheter som gjelder pantesikrede fordringer. Dette er en endring sammenliknet med rekonstruksjonsloven og gjeldsforhandlingsreglene i konkursloven. Endringsforslaget er omtalt i punkt 3.

Det er presisert i bestemmelsen at fordringer som er oppstått som følge av at skyldneren har sagt opp en avtale etter reglene i dekningsloven kapittel 7, også kan omfattes av rekonstruksjonsplanen. At slike fordringer kan omfattes av rekonstruksjonen, følger også av reglene i dekningsloven kapittel 7.

Til § b

Bestemmelsen fastsetter hvilke tiltak en rekonstruksjonsplan kan gå ut på, og er omtalt i punkt 4.

I *første ledd* er det angitt hvilke tiltak en rekonstruksjonsplan kan binde berørte parter til. Bestemmelsen er formulert annerledes enn lovforslaget i høringsnotatet 13. januar 2023, og formålet er å tydeliggjøre hvilke tiltak som vil ha bindende virkning også for berørte parter som har stemt mot rekonstruksjonsforslaget. Det er adgang til å innta andre betingelser i rekonstruksjonsforslaget, for eksempel at eksisterende aksjeeiere skal bidra med ny egenkapital, men en slik forpliktelse krever et selvstendig rettslig grunnlag utover rekonstruksjonsplanen. Tiltak som omfattes av alternativene i første ledd kan typisk være for eksempel betalingsutsettelse, gjeldsreduksjon, gjeldskonvertering, kapitalnedsettelse og kapitalforhøyelse.

Regelen i *annet ledd* viderefører rekonstruksjonsloven § 34 tredje ledd, men med visse justeringer for å tydeliggjøre at det ikke kreves eksplisitt samtykke fra fordringshaveren, se nærmere om dette i punkt 4.

Bestemmelsen i *tredje ledd* er ny. Det vises til de generelle merknadene i punkt 4. Etter *første punktum* krever forskjellsbehandling av fordringshavere med samme prioritet at løsningen er begrunnet i felles interesser hos de relevante fordringshaverne. Det er med andre ord ikke noe krav at fordringshavere med samme prioritet behandles likt etter rekonstruksjonsplanen. Skyldneren må imidlertid kunne begrunne forskjellsbehandlingen ved å peke på at fordringshaverne som tilbys en bestemt løsning, har visse interesser som begrunner behovet for den aktuelle løsningen.

Videre må forskjellsbehandlingen være nødvendig for å oppnå formålet med rekonstruksjonsforhandlingen, jf. *tredje ledd annet punktum*. Det betyr at skyldneren må kunne vise til at forskjellsbehandlingen er nødvendig for å ivareta interessene til det samlede kreditorfellesskapet, for eksempel fordi det vil være viktig for å sikre videre drift. Det avgjørende vil altså være at det er felles interesser hos de fordringshaverne som tilbys en bestemt løsning, som begrunner behovet for løsningen, og at det må anses å være i fordringshavernes felles interesse at fordringshaverne tilbys den aktuelle løsningen.

Aksjeeierne kan kun berøres ved tiltak som beskrevet i første ledd nr. 2, og eventuell forskjellsbehandling i den forbindelse reguleres av reglene i aksjeloven og allmennaksjeloven.

Etter *tredje ledd tredje punktum* vil en fordringshaver ha rett til å få tilbud om samme løsning som andre fordringshavere med tilstrekkelig sammenliknbare

interesser er tilbudt etter rekonstruksjonsplanen. Hva som utgjør sammenliknbare interesser, må vurderes utfra hvilke interesser som begrunner løsningene de ulike fordringshaverne er tilbudt. Hvor like interesser som kreves, må vurderes konkret. Det kreves ikke at fordringshaverne er i identiske situasjoner, men begrunnelsen som er gitt for at de relevante fordringshaverne er tilbudt den aktuelle løsningen, må være treffende også for den fordringshaveren som krever å få tilbud om samme løsning. Dersom klassen består av mange fordringshavere og begrunnelsen for løsningen de tilbys er mer generell, eksempelvis at de er leverandører, kan fordringshaverne ellers være i relativt ulike situasjoner. Består klassen derimot av få fordringshavere og begrunnelsen er svært konkret, vil fordringshaveren som krever å få tilbud om samme løsning, naturlig nok også måtte være ganske lik som fordringshaverne i den aktuelle klassen. En fordringshaver har kun adgang til å kreve å få tilbud om løsninger som er en del av rekonstruksjonsplanen, og kan dermed ikke kreve å bli holdt uberørt av planen. Dersom rekonstruksjonsplanen går ut på at alle fordringer dekkes opp til en bestemt sum, innebærer regelen her kun at fordringshaveren har rett til å få sin fordring dekket opp til den samme summen.

Til § c

Bestemmelsen viderefører i stor grad konkursloven § 42 og rekonstruksjonsloven § 41, men med språklige og strukturelle endringer for å gjøre bestemmelsen enklere tilgjengelig. Bestemmelsen er omtalt i punkt 5.

Første ledd første punktum slår fast utgangspunktet om at det er berørte parter som har stemmerett. Begrepet «parter» er ment å omfatte både fordringshavere og aksjeeiere. Det fremgår ikke av bestemmelsen at alle kjente fordringer er omfattet, men dette følger i dette lovforslaget av bestemmelsen om hvem som kan berøres av rekonstruksjonen, jf. § a.

Etter første ledd annet punktum er en part berørt når planen gjør endringer i partens rettigheter eller forpliktelser. Det kreves ikke at partens rettsstilling forverres. At planen for eksempel går ut på en betalingsutsettelse mot markedsrente, innebærer dermed at innehaveren av den aktuelle fordringen er berørt av planen.

Av *annet ledd* fremgår det at visse fordringshavere ikke har stemmerett, selv om de berøres av forslaget. Unntaket fra stemmeretten gjelder selvsagt kun i relasjon til den aktuelle fordringen. Dersom fordringshaveren også har andre fordringer som gir stemmerett, vil fordringshaveren ha stemmerett for disse fordringene. Unntakene er i all hovedsak en videreføring av gjeldende rett. Se de generelle merknadene i punkt 5 for en nærmere redegjørelse.

Til § d

Bestemmelsen fastsetter kriteriene for klasseinndeling og er omtalt i punkt 6.

Etter første punktum skal berørte parter deles inn i en eller flere klasser. Det er kun berørte parter som har stemmerett, jf. § c, og det er derfor kun disse som skal deles inn i klasser. Hvor mange klasser de berørte partene skal deles inn i, avhenger av hvem som berøres av rekonstruksjonsplanen og hvilken løsning disse tilbys. Fordringshavere med pantsikrede fordringer, fordringshavere med usikrede fordringer og eiere skal alltid deles inn i ulike klasser, jf. *annet punktum*. Det betyr

at dersom rekonstruksjonsplanen berører fordringshavere med ulik prioritet eller aksjeeiere, vil det alltid være flere klasser ved avstemningen over rekonstruksjonsplanen. I tillegg skal parter med samme prioritet som tilbys ulik løsning etter rekonstruksjonsplanen, deles inn i ulike klasser. Fordringshaverne har krav på å få tilbud om samme løsning etter rekonstruksjonsplanen som andre med tilstrekkelig sammenliknbare interesser, jf. § b tredje ledd tredje punktum. Dermed vil klassene bestå av parter med like interesser som tilbys samme løsning etter rekonstruksjonsplanen. Etter departementets syn er dette viktig for at det skal være rimelig at et flertall kan binde et mindretall innad i klassen, jf. § f.

Slik bestemmelsen er formulert, vil klasseinndeling være obligatorisk i alle rekonstruksjoner. Samtidig åpner bestemmelsen for at alle fordringshaverne kan plasseres i samme klasse, slik at det bare blir én klasse ved avstemningen. I praksis vil det innebære mye av det samme som at det ikke deles inn i klasser. For at det skal være adgang til å la fordringshaverne stemme samlet i én klasse, må rekonstruksjonsplanen kun omfatte fordringshavere av samme prioritet, og alle må tilbys samme løsning etter rekonstruksjonsplanen. Det er imidlertid ikke noe krav at fordringshaverne velger samme løsning, slik at fordringshavere kan tilbys et valg mellom flere alternative løsninger og likevel plasseres i samme klasse, så fremt alle får det samme valget.

I likhet med forslaget i høringsnotatet 13. januar 2023 skal en pantøver med sikkerhet utenfor pantets antatte verdi delta både i en klasse for sikrede fordringer og en klasse for usikrede fordringer med de relevante delene av fordringen. Ved verdsettelsen av pantet skal verdien av pantet gitt den løsningen som foreslås i rekonstruksjonsplanen, legges til grunn, se nærmere om dette i punkt 3 og 6.

Til § e

Bestemmelsen tilsvare forslaget i høringsnotatet fra 13. januar 2023, men er endret på bakgrunn av at klasseinndeling etter forslaget i høringsnotatet her ikke er gjort valgfritt for skyldnere som er små og mellomstore virksomheter.

Bestemmelsen er også endret som følge av at departementet i høringsnotatet her ikke foreslår at rekonstruktøren skal kunne fremlegge et alternativt forslag til rekonstruksjonsplan. Av lovforslaget § 39 første ledd nr. 1 i høringsnotatet 13. januar 2023 fremgår det at styrets plikter i forkant av de aktuelle generalforsamlingsbeslutningene påhviler den som utformer forslaget til rekonstruksjon. Ettersom lovforslaget her innebærer at det alltid er skyldneren som utformer forslaget til rekonstruksjonsplan, foreslår departementet at pliktene, som normalt etter aksjeloven og allmennaksjeloven, påhviler styret. Det følger av § e annet ledd, og departementet antar at det ikke er behov for at dette fremgår eksplisitt av lovteksten.

Til § f

Bestemmelsen gjelder vedtakelse av rekonstruksjonsplanen. Forslaget er nærmere omtalt i punkt 7. Hovedregelen etter *første ledd* er at en rekonstruksjonsplan er vedtatt dersom alle klasser gir sin tilslutning til forslaget, se her likevel § g om gjennomtvingingse. *Annet til femte ledd* regulerer hva som skal til for at de forskjellige klassene skal anses å ha gitt sin tilslutning til planen.

Til § g

Bestemmelsen angir på hvilke vilkår en rekonstruksjonsplan kan vedtas selv om ikke alle klasser har gitt tilslutning til forslaget, jf. § f. Forslaget er omtalt i punkt 7.

Første ledd nr. 1 innebærer at planen må ha fått tilslutning fra flere enn halvparten av klassene. Minst én av klassene som har stemt for, må omfatte fordringshavere som kan forventes å få betalt ved en konkurs. Med dette menes fordringshavere som vil få noe i en konkurs, ikke at de må få full dekning for kravet. En klasse av usikrede fordringshavere som vil få dividende i konkurs, vil for eksempel tilfredsstille kravet. Om en klasse skal anses å ha gitt tilslutning til forslaget, beregnes på samme måte som etter § f annet til femte ledd. Vurderingen av om en klasse av fordringshavere kan forventes å få betalt ved en konkurs, bør gjøres med utgangspunkt i den samme verdsettelsen av konkursscenariet som etter testen av fordringshavernes beste interesse i stadfestelsesreglene, se nærmere om verdsettelse i punkt 3.4.

I første ledd nr. 2 oppstilles det et krav til likebehandling og et krav til rekonstruksjonsplanens fordeling for at rekonstruksjonsplanen skal kunne vedtas selv om ikke alle klasser samtykker. For det første må fordringshavere i klasser som ikke gir tilslutning til forslaget, behandles minst like fordelaktig som andre fordringshavere med lik prioritet. Dette innebærer for det første at planen må behandle fordringshavere i klasser som stemmer mot planen, like gunstig som det fordringshavere av samme prioritet behandles etter planen. For det andre må fordringshavere i klasser som har stemt mot planen, behandles like fordelaktig som fordringshavere med lik prioritet som holdes uberørt av planen (men som kan berøres etter § a). Likebehandlingsregelen er omtalt i punkt 7.3. Ulike løsninger som bedømmes å være av tilsvarende verdi (eller der alle fordringshaverne tilbys flere likeverdige alternativer), støter ikke an mot vilkåret.

Likebehandlingsregelen ved gjennomtvungelse gjelder bare for fordringshavere, ikke for aksjeeiere. Dette skyldes at aksjeeierne kun anses berørt av rekonstruksjonsplanen i tilfeller som beskrevet i § b første ledd nr. 2, og eventuell forskjellsbehandling i den forbindelse reguleres av reglene i aksjeloven og allmennaksjeloven. Forskjellsbehandling av aksjeeiere i forbindelse med rekonstruksjonen for øvrig må følge av annet grunnlag, og i slike tilfeller er det ikke naturlig å snakke om forskjellsbehandling etter rekonstruksjonsplanen.

For det andre må fordringshavere i klasser som har stemt mot rekonstruksjonsplanen, gis full dekning før fordringshavere med lavere prioritet gis dekning eller beholder noen rettigheter etter planen. Med prioritet menes her rekkefølgen klassene ville fått dekning ved en konkurs. Bestemmelsen omfatter både fordringshavere av lavere prioritet som berøres av rekonstruksjonsplanen, og fordringshavere med fordringer som kan berøres av rekonstruksjonsplanen etter § a, men som skyldneren velger å holde uberørt av rekonstruksjonsplanen.

Det kan gjøres unntak fra vilkårene i første ledd nr. 2 i den utstrekning det anses nødvendig eller rimelig for å nå målene med rekonstruksjonsforslaget og forslaget ikke urimelig skader de berørte partenes rettigheter eller interesser, jf. *annet ledd*. Vurderingstemaet er om unntak fra prinsippet om full dekning før fordringshavere av lavere prioritet får eller beholder noe anses *nødvendig og rimelig* for å nå

målene ved rekonstruksjonsforslaget, og forslaget ikke *urimelig* skader de berørte partenes rettigheter eller interesser.

Det kan imidlertid ikke gjøres unntak fra vilkårene i første ledd nr. 2 på en måte som gjør at pantsikrede fordringshavere ikke får full dekning, jf. *annet ledd annet punktum*.

Det er videre gjort et unntak i *annet ledd tredje punktum* for tiltak etter planen som går ut på at alle fordringshavere får dekket sin fordring opp til en bestemt sum. Et slikt tiltak vil nødvendigvis innebære at noen fordringshavere får dekket en større del av kravet sitt enn andre. Et slik tiltak etter rekonstruksjonsplanen er ment som en enkel måte å dekke små krav på, slik at disse kan holdes utenfor avstemningen. Det er derfor nødvendig å gjøre unntak fra vilkårene i første ledd nr. 2.

Ingen klasse kan få eller beholde mer enn den fulle verdien av sine fordringer eller rettigheter, jf. *første ledd nr. 3*.

Til § h

Bestemmelsen fastsetter at en stadfestet rekonstruksjonsplan er bindende for alle berørte parter i den utstrekning loven gir adgang til å berøre dem, og på de vilkår som fremgår av rekonstruksjonsplanen. Den erstatter rekonstruksjonsloven § 54 om hvem akkorden er bindende for. Utgangspunktet er at berørte parter, jf. lovforslaget § c, bindes av rekonstruksjonsplanen. En part er berørt når planen gjør endringer i partens rettigheter eller forpliktelser, jf. § c. Det følger av lovforslaget § a at også ukjente fordringer og ikke anmeldte fordringer kan berøres av planen, og dermed bindes av den etter § h.

I bestemmelsen er det presisert at en part bare bindes i den utstrekning loven gir adgang til å berøre parten. Dette innebærer at rekonstruksjonsplanen ikke avgjør det underliggende rettsforholdet mellom fordringshaveren og skyldneren, som fordringens eksistens eller omfang. At en fordring anses å gi stemmerett i rekonstruksjonsforhandlingen, er ikke avgjørende for at rekonstruksjonsplanen binder fordringshaveren. Bestemmelsen skal imidlertid ikke forstås slik at andre forhold som prøves av retten under rekonstruksjonsforhandlingen, ikke avgjøres med bindende virkning. Om fordringshaveren er plassert i riktig klasse, om avstemningen har foregått som den skal, eller om rettens prøving av vilkårene for stadfestelse er riktig, kan ikke prøves ved alminnelig søksmål utenfor rekonstruksjonsforhandlingen. I bestemmelsen er det også presisert at berørte parter bindes på de vilkår som fremgår av rekonstruksjonsplanen. Formuleringen er tatt med for å tydeliggjøre at det kan inntas betingelser for rekonstruksjonsplanens gyldighet, og at rekonstruksjonsplanen i slike tilfeller kun er bindende dersom disse betingelsene oppfylles.

Videre følger det av *annet punktum* at fordringshavere med ukjente fordringer som hadde gitt rett til å delta i avstemningen om rekonstruksjonsforslaget, har krav på samme løsning etter rekonstruksjonsplanen som fordringshavere med tilstrekkelig sammenliknbare interesser. Dersom fordringen ikke var kjent på tidspunktet for vedtakelsen av rekonstruksjonsplanen, og fordringen dermed ikke er delt inn i klasse med tanke på avstemningen, skal fordringen ha oppgjør etter løsningen for den klassen av fordringshavere som har mest sammenliknbare interesser med den aktuelle fordringshaveren.

10 Forslag til lovendringer

§ a Fordringer som kan omfattes av rekonstruksjonsplanen

Rekonstruksjonsplanen kan kun omfatte fordringer som skriver seg fra tiden før åpningen av rekonstruksjonsforhandlingen, og fordringer som er oppstått som følge av at skyldneren har sagt opp en avtale etter reglene i dekningsloven kapittel 7. Rekonstruksjonsplanen kan omfatte fordringer som ikke er anmeldt, og ukjente fordringer som hadde gitt rett til å delta i avstemningen om rekonstruksjonsforslaget.

Rekonstruksjonsplanen kan likevel ikke omfatte følgende:

- 1. fordringer med lovbestemt fortrinnsrett*
- 2. fordringer som er sikret ved annen sikkerhetsrett enn panterett i skyldnerens eiendeler, i den utstrekning fordringen faller innenfor sikkerhetens antatte verdi*
- 3. fordringer som kan kreves avgjort ved motregning i den utstrekning de dekkes av motkravet.*

§ b Tiltak som kan foreslås i en rekonstruksjonsplan

I den utstrekning det anses nødvendig for å avhjelpe skyldnerens økonomiske vanskeligheter, kan rekonstruksjonsplanen binde berørte parter til følgende:

- 1. tiltak som endrer rettigheter og forpliktelser knyttet til fordringer som kan omfattes av rekonstruksjonsplanen etter § a,*
- 2. tiltak etter aksjeloven eller allmennaksjeloven kapittel 10, 11 eller 12.*

En ordning med omgjøring av gjeld til egenkapital kan bare omfatte fordringshavere som ikke motsetter seg dette. Hvis tungtveiende hensyn taler for det, kan retten ved kjennelse likevel beslutte at ordningen skal omfatte samtlige fordringshavere når den eller de av fordringshaverne som har motsatt seg ordningen, åpenbart ikke har rimelig grunn til dette.

Dersom fordringshavere med samme prioritet skal tilbys ulik løsning etter rekonstruksjonsplanen, skal løsningen være begrunnet i felles interesser hos de relevante fordringshaverne. I tillegg må forskjellsbehandlingen være nødvendig for å oppnå formålet med rekonstruksjonsforhandlingen. En fordringshaver har rett til å få tilbud om samme løsning etter rekonstruksjonsplanen som andre fordringshavere med tilstrekkelig sammenliknbare interesser.

§ c Stemmerett

Ved avstemningen over forslaget til rekonstruksjonsplan har berørte parter stemmerett. En part er berørt når planen endrer rettigheter eller forpliktelser knyttet til partens fordring eller interesse. Eiere anses å være berørt kun i tilfeller som omfattes av § b første ledd nr. 2.

Fordringshavere med følgende fordringer har ikke stemmerett selv om de berøres av forslaget:

- 1. fordring som er avhengig av en betingelse som ennå ikke er inntrådt*

2. fordring som er overdratt til fordringshaveren etter at rekonstruksjonsforhandlingen ble åpnet
3. fordring som tilhører skyldnerens nærstående, jf. dekningsloven § 1-5
4. del av fordring som dekkes fullt ut, *dersom rekonstruksjonsplanen går ut på at alle fordringshavere får dekket sin fordring opp til en bestemt sum*
5. etterprioritert fordring.

Fordringshaver som nevnt i annet ledd nr. 2 har likevel stemmerett dersom fordringshaveren ved ervervelsen var uvitende om at begjæring om åpning av rekonstruksjonsforhandling var innkommet til retten, eller hvis fordringshaveren har overtatt fordringen i samsvar med en tidligere forpliktelse.

§ d Klasseinndeling

I rekonstruksjonsforslaget skal berørte parter, jf. § c, deles inn i en eller flere klasser. Som et minimum skal fordringshavere med pantesikrede fordringer, fordringshavere med usikrede fordringer og eiere alltid deles inn i ulike klasser. I tillegg skal det deles inn i ytterligere klasser dersom noen innenfor disse klassene tilbys ulik løsning etter rekonstruksjonsplanen, slik at de som tilbys samme løsning, deltar i samme klasse. En pantøver med sikkerhet utenfor pantets antatte verdi, jf. § [x], deltar både i en klasse for sikrede og i en klasse for usikrede fordringer med de relevante delene av fordringen.

§ e Særlige regler når skyldneren er et aksjeselskap eller allmennaksjeselskap

Dersom rekonstruksjonsplanen går ut på tiltak etter aksjeloven eller allmennaksjeloven kapittel 10, 11 eller 12, erstatter en vedtatt og stadfestet rekonstruksjonsplan de nødvendige generalforsamlingsbeslutningene for slike tiltak.

Med de nødvendige tilpasningene som følger av dette, får aksjelovens og allmennaksjelovens bestemmelser ellers anvendelse. Endringer i selskapets vedtekter som rekonstruksjonsplanen gjør nødvendig, kan meldes uten ytterligere beslutning av generalforsamlingen.

§ f Vedtakelse av en rekonstruksjonsplan

Et forslag om rekonstruksjon anses vedtatt hvis alle klasser har gitt tilslutning til forslaget.

En klasse av sikrede fordringshavere har gitt sin tilslutning dersom minst to tredeler av det samlede beløpet blant fordringshaverne som har deltatt i avstemningen i den aktuelle klassen, har stemt for forslaget.

For øvrige fordringshavere anses den enkelte klasse å ha gitt sin tilslutning dersom følgende har stemt for forslaget:

1. *Fordringshavere som representerer minst halvparten av det samlede beløpet i den aktuelle klassen, eller*

2. *fordringshavere som representerer minst to tredeler av det samlede beløpet blant fordringshaverne som har deltatt i avstemningen i den aktuelle klassen.*

En klasse av aksjeeiere har gitt sin tilslutning dersom minst halvparten av de avgitte stemmene og aksjekapitalen som har deltatt i avstemningen, har stemt for forslaget. Aksjeloven § 5-3 tredje ledd gjelder tilsvarende.

Ved beregningen av det samlede beløpet etter annet og tredje ledd skal alle kjente fordringer regnes med, selv om de ikke er anmeldt.

§ g Vedtakelse av en rekonstruksjonsplan dersom ikke alle klasser samtykker

Dersom ikke alle klassene har gitt sin tilslutning til forslaget etter § f, anses et forslag om rekonstruksjon likevel vedtatt dersom følgende vilkår alle er oppfylt:

- 1. Forslaget får tilslutning fra flere enn halvparten av klassene og minst én av klassene som har stemt for, omfatter fordringshavere som kan forventes å få betalt ved en konkurs. Kravene for tilslutning i § f annet til fjerde ledd gjelder tilsvarende.*
- 2. Fordringshavere i klasser som ikke gir tilslutning til forslaget, behandles minst like fordelaktig som andre fordringshavere med lik prioritet, og gis full dekning før fordringshavere med lavere prioritet gis dekning eller beholder noen rettigheter, med mindre annet følger av annet ledd. Kravene for tilslutning i § f annet til fjerde ledd gjelder tilsvarende.*
- 3. Ingen klasse får eller beholder mer enn den fulle verdien av sine fordringer eller rettigheter.*

Det kan gjøres unntak fra vilkårene i første ledd nr. 2 i den utstrekning det anses nødvendig eller rimelig for å nå målene med rekonstruksjonsforslaget og forslaget ikke urimelig skader de berørte partenes rettigheter eller interesser. Det kan ikke gjøres unntak for pantsikrede fordringshavere. Første ledd nr. 2 gjelder ikke for tiltak som går ut på at alle fordringer skal dekkes opp til en bestemt sum.

§ h Virkningen av en stadfestet rekonstruksjonsplan

En stadfestet rekonstruksjonsplan er bindende for alle berørte parter i den utstrekning loven gir adgang til å berøre dem og på de vilkår som fremgår av rekonstruksjonsplanen. Fordringshavere med ukjente fordringer som hadde gitt rett til å delta i avstemningen om rekonstruksjonsforslaget, jf. § a, har krav på samme løsning etter rekonstruksjonsplanen som fordringshavere med tilstrekkelig sammenliknbare interesser.